

53

PROTOCOLLOM ³

ANNO 1716

IV

Zebrał

Eligi Korwin Piotrowski

Prezes Sądu Głównego Wołyńskiego
w Motowidłówce.

Własność córki Stanisławy
z Piotrowskich Malinowskiej.

N. J. 6253

1412.

Zebrał

Eligi Korwin Piotrowski
Prezes Sądu Głównego Wołyńskiego
w Motowidłowie.

Własność córki Stanisławy
z Piotrowskich Malinowskiej.

18 Janvier 1716.

Omnia Nostri potentia.

281.

PROTOCOLLO

Expeditionum Cancellariatus Regni Poloniae.

Anni 1716^{ti}

1.) Copie de la Lettre de Son Excellence Monseigneur le Grand
Chancelier de la Couronne, à Son Excellence Monseigneur
le Feldmareschal Flemming. à Posnanie ce 8. du Janvier 1716.

Je suis arrivé ici Lundi au matin. - J'ai trouvé Sa Majesté et toute la Cour
dans une impatience et inquietude pareille à la mienne, que Nous n'avions
pas reçu des nouvelles de Votre Excellence après celles du 18. de Xbre. - Notre
attente a été bientôt consolée selon mon esperance et prédiction fondée dans
l'activité et dans la capacité incomparable de V. E., par les Lettres du 27. et
du 31. de Xbre que Nous avons reçu par la poste, avant l'arrivée de M^{rs}ieur
le General Glasnapp qui vint hier n'ayant pas pu arriver plutôt faute des
chevaux. - Votre Excellence peut s'imaginer mieux que je ne le saurois ex-
primer la satisfaction de Sa Majesté et de tout le monde, voyant les choses
réduites à ce point, que Nous pouvons esperer de recevoir bientôt la nouvelle
du retablissement du repos public que tant desirée de Sa Majesté le Roy: lequel
malgré sa douleur et son ressentiment à l'égard de ces remuements persiste
toujours dans cette intention, qu'il avoit déjà déclaré avant son départ,
de vouloir contenter les souhaits de ces peuples, sauve sa dignité et sa sûreté
Royale. - Je n'ay pas encore vu le Protocol des Conférences de Votre Excellence
avec Messieurs les Palatins; mais je ne doute pas qu'après tous ces débats qui
se rencontrent toujours dans les negociations, l'affaire se terminera heureuse-
ment par la conduite de Votre Exc. : et le Bon Dieu benira et recompensera les
bonnes intentions de V. E. qu'Elle conserve constamment et dont Elle veut bien
m'assurer. - Le repos, la sûreté, et la félicité du Roy et de la République seront
d'autant mieux affermissés, et la gloire de Votre Excellence d'autant plus grande,
quand Elle aura accommodé tout à la satisfaction de l'un et de l'autre, et afin
que tout le monde dise ces paroles que Sa Majesté a dit dans ces jours passés
devant moi, à l'occasion de la relation que je lui faisois de bonnes disposi-
tions de V. E. : " qu'il falloit un tel homme pour ces affaires - ici " . ~ " -
Personne assurément n'y avoit pas pû réussir: mais j'auray bien un autre
temps

faisant en sorte auprès de Sa Sainteté, que les Bulles pour cette Abbaye —
en faveur de Mr. le Comte Farto qui le merite assurément puissent être au plutôt
expédiés. — Sa Majesté en sera obligé à votre Eminence: et toute la maison
tres- Illustre de ce Prelat avec ses Alliés, dans le nombre desquels je suis, lui
sera tres redevable. — Je suis avec un tres-profond respect etc. — " —

3.) Copia Nominacionis ad Episcopatum Posnaniensem expe-
ditae. — P o s n a n i a e. d. 8. Januarij 1716. —

Post oscula pedum etc. — Fluensque prolongatas et toties renovatas vicissitudine
temporum aerumnas, justumque de hinc meum et Reipublicae dolorem, nimirum
auxit obitus Reverendi in Christo Patris Domini Bartholomaei Farto Episcopi Po-
snaniensis, Viri in Ecclesia Dei zelo gloriae Ejus ac magnis perfectionibus specta-
tissimi. — Hoc tam notabile damnum non aliter mihi resarciendum existimo,
quam dum Reverendum in Christo Patrem Dominum Christophorum Szembek Episco-
pum Livoniae et Piltinensem, non solum familiae splendore, verum proprijs in Me
et Reipublicam meritis, consilij gravitate, prudentia et dexteritate, cujus in nu-
perima sui ad Aulam Viennensem legatione magna dedit specimina, tum omni-
bus Episcopo dignis virtutibus Conspicuum, e Cathedra Livoniae ad viduata nunc
Cathedram Posnaniensem transferendum Sanctitati Vestrae nominis et confirmandum
supplex propono, majorem in modum Sanctitatem Vestram rogans, ut Eundem ab
Episcopatu Livoniae ad Posnaniensem transferre dignetur. — De coetero felix ac diu-
turnum Orbis Christiani regimen Sanctitati Vestrae ex animo apprecor, et maneo
Sanctitatis Vestrae Obsequentissimus Filius. — A u g u s t u s R e x.

4.) Copia Nominacionis ad Episcopatum Livonicae. — Posna-
niae die 10. Mensis Januarij 1716. Anno expeditae. —

Sanctissime ac Beatissime in Christo Pater Domine Domine Clementissime! —
Post oscula pedum Sanctitatis Vestrae, Mei Regni ac Dominiorum Meorum
humillimam Commendationem. — Ad stabilendam tam Regnantium quam subje-
ctorum populorum felicitatem, vel imprimis pertinere arbitror exactam Regiminis
spiritualis rationem; ex cujus uniformi rectitudine non dissonam etiam tempora-
lium gubernationem subsequi compertum est. — Istud vero regimen cum in Regno
Meo tanto sit operosius, quanto plures ex instituto Eiusdem Regni tolerantur
et exerceri dissimulantur haereses; inter primas curarum Mearum Regiarum
habeo, eos duntaxat regendis Ecclesijs admoveere viros, quorum eximia Virtus

Doctrina

4.
— = doctrina et prudentiae innixa subsidio uberiores posset in subjecto populo
etiam inter illas spinas producere fructus. — Hinc cum ruperimus Reverendi
in Christo Patris Domini Christophori Szembek Episcopi Livoniae et Piltinensis ad
Episcopatum Posnaniensem ascensus, Cathedram Eandem Livoniae atque Piltinensem,
vel maxime ex omnibus Regni Mei Ecclesijs inter eas haeresum arbores infru-
ctuosas sitam, dispositioni Meae obtulerit; opere pretium existimavi ad hunc
vacantem Episcopatum Reverendum in Christo Patrem Petrum Farto Episcopum
Claudiopolitanum Suffraganeum Posnaniensem, Magni nominis et pari virtute
atque in rebus gerendis ubique pia et prudenti dexteritate conspicuum virum
nominare: Quem ita Nominatum Sanctitati Vestrae confirmandum supplex pro-
pono. — Cum vero reditus illius Episcopatus multis de causis nimium sint anti-
quitas attriti, immo nulli; obrixie Sanctitatem Vestram rogo; velit ex solitis
circa expeditionem Bullarum pensionibus gratiose remittere. — Quod reliquum
est, felix ac diuturnum Orbis Christiani regimen Sanctitati Vestrae ex animo
apprecor et maneo Sanctitatis Vestrae Obedientissimus Filius Augustus Rex.

5.) Copia Literarum Sacrae Regiae Majestatis ad Illustri-
simum Cardinalem Albanum. Posnaniae 10. Januar. 1716.

Augustus Secundus etc. — Illustrissimo et Reverendissimo in Christo Patri Dño
Annibaldi Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinali Albani, Regni Nostri Protectori,
Amico Nostro Clarissimo et Honorando, Salutem et omnis prosperitatis continu-
um incrementum. — Illustrissime et Reverendissime Domine Amice Noster Chari-
sime et honorande! Postquam e Cathedra Livoniae et Piltinensi ad Posnaniensem
Reverendum in Christo Patrem Dominum Christophorum Szembek transtulimus,
ex tunc in locum Ejus Reverendum Petrum Farto Episcopum Claudiopolitanum
atque Suffraganeum Posnaniensem, ex Insigni et magnis in publicum meritis
clarescente familia Virum ad omne bonum compositum, zelo in promovendo cultu
Divino et alijs virtutibus spectatum nominavimus. — Prout autem hunc nomi-
natum nostrum particulari Nostro amplectimur favore, ita Illustritati Vestrae
hocce negotium apud suam Sanctitatem promovendum impensius commendamus;
gratisimam hoc in passu habitura operam Illustritas Vestra: Cui longo evam
incolumitatem et omnia prospera ex animo apprecamur. Dabantur Posnania
Die 10. Mensis Januar. Anno Dñi MDCCXVI. Regni vero Nostri XIX. Anno.

6.) Copia Nominationis Regiae ad Abbatiam Paradisiensem = 5.
Reverendi Petri Farto Episcopi Claudiopolitani Nominati Livo-
niae, datae Posnaniae die 10. Januarij 1716. Anno. —

Post oscula pedum Sanctitatis Vestrae etc. ~ Paterno Sanctitatis Vestrae Cordi pro
bono universae Christianitatis sollicito, toties particularem satisfactionem esse adfer-
re existimo, quoties ad Ecclesiasticas dignitates Illos promoveo Viros, qui in vinea
Christi indefessi essent operarij. ~ Cum vero Reverendus Petrus Farto Episcopus Clau-
diopolitanus atque Suffraganeus Posnaniensis, magnorum meritorum per Antecesso-
res suos in hac Republica comparatorum Successor et Haeres, proprijs quoque virtu-
tibus, morum suavitate, zelo et studio Cultus Divini, Eis insuper commendetur qua-
litatibus quas Suprema Sanctitatis Vestrae expectatio desiderare potest: Quapropter
Eundem ad vacantem nunc Ecclesiam Abbatialem Paradisiensem in Abbatem Ejus
nominavi ac Sanctitati Vestrae confirmandum supplex propono; majorem in modum
Sanctitatem Vestram rogans, ut hanc Nominationem meam ratam habere velit.
Interea felix ac diuturnum Orbis Christiani Regimen Sanctitati Vestrae ex animo
apprecor et maneo etc. Sanctitatis Vestrae Obedientissimus Filius Augustus Rex

7.) Ad Nuntium Regium. ~ " —

Augustus etc. Venerabilis fideliter Nobis dilecte! Viduatae nunc Ecclesiae Abba-
tiali Paradisiensi quam primum sponsum providere cupientes, in Abbatem Ejus
Reverendum Petrum Farto Episcopum Claudiopolitanum Suffraganeum Posnaniensem
nominavimus; Coenobioque Paradisiensi seorsivis Literis nostris injunximus, qua-
tenus in solito Electionis suae actu in Eundem Reverendum Nominatum nostrum
suffragia sua electiva conferant. ~ Devotioni vero Vestrae reddendam Litera-
rum et intentionis nostrae explicandae curam committimus, ut ad dictum
Coenobium Paradisiense nomine nostro descendat; redditisque Literis virtutes
et qualitates Eiusdem Reverendi Nominati nostri prolixioribus verbis comendet.
Rem per gratam Nobis praestabit Devotio Vra, quam interea bene valere
cupimus. ~ Dabantur Posnaniae d. 10. Januarij 1716. Anno. ~ " —

8.) Copia Literarum S. R. M. ad Em. Cardinalem Albani. —

Augustus etc. ~ Illustriissimo et Reverendissimo in Christo Patri Domino Anni-
bali Sacrae Romanae Ecclesiae Cardinali Albani Regni nostri Protectori Ami-
co nostro Charissimo et honorando, salutem et omnis prosperitatis continuum
incrementum. ~ Illustriissime et Reverendissime Domine Amice Nr Charissime et
honorande! ~ Ad orbatam sponso suo Ecclesiam Abbatialem Paradisiensem,
nomin

6.
— nominavimus in Abbatem Ejus Reverendum Petrum Farto Episcopum Claudio-
polititarum atque Suffraganeum Posnaniensem: qui non solum vetustissimis mag-
norum et emeritorum in Republica Antecessorum Ceris, verum etiam proprijs vir-
tutibus eximijs quoque animi clarescit dotibus, ita ut Ipso certam Nobis et Rei-
publicae satisfactionem polliceri valeamus. — Quapropter negotium hoc apud San-
ctitatem Vram promovendum Illustritati Vestrae impensius commendamus, omnem
Ejus hoc in passu applicationem et operam gratissimam habituri. — Interca lon-
gevam Illustritati Vestrae valetudinem et omnia prospera ex animo precamur.
Dabantur P o s n a n i a e die 10. Januarij 1716. Anno. —

9.) Copia Libellarum S. R. M^{ts} ad Monachos Paradisienses. —
Augustus etc. — Religiosi devote Nobis dilecti! — Eam Nobis esse virtutum et
recte-factorum Reverendi in Christo Patris Petri Farto Episcopi Claudiopolitani Suff-
raganei ac sede vacante Generalis Administratoris Dioecesis Posnaniensis Ae-
stimationem, ut merita Ejusdem tam personalia quam Inclytae Domus Nobis
et Patriae sat abunde testata, favoribus Nostris complecti non intermittamus.
Quare ad vacantem nunc Abbatiam Paradisiensem, post fata An^{di} olim in Christo
Patris N. Sapicha Episcopi Samogitiae, Ipsum nominamus: Devotiones vero
Vestras peramanter requirimus, quatenus voluntati Nostrae sese conformando,
Eundem Reverendum Episcopum Claudiopolititarum et Suffraganeum ac Administra-
torem Posnaniensem, per Suffragia electiva in Abbatem suum Paradisiensem eli-
gant; nulli dubitantes, ab hoc Abbate suo, qui Reipublicae una cum numero Col-
ligatorum suorum agmine decus est et fulcrum, multa Coenobio Devotionum Vrum
certo certius proventura esse commoda, particularem insuper Cuique Caritatem sa-
tisfactionem. — In reliquo Dones Vras bene valere cupimus. — Dabantur
P o s n a n i a e die 10. mensis Januarij 1716. Anno. —

10.) Copia Nominationis Regiae ad Abbatiam Coprivnicensem. —
Post oscula beatorum Sanctitatis Vestrae pedum, Mei Regnique Mei humillima
commendationem. — Vacanti nunc Ecclesiae Abbatiali Coprivnicensi, nihil opta-
bilius Me praestare existimo, quam dum nomino in Abbatem Ejus Admodum
An^{du}m in Christo Patrem Dominum Joannem Skarbek Archiepiscopum Leopoli-
ensem; a Cujus Praedecessoribus se esse plantatam et dotatam gloriatur; et Cujus
Archi Episcopalis dignitas pro magnis in publicum meritis, aliquid ex proven-
tibus Illius Abbatiae satis tenuibus juste requirit subsidium. — Quapropter
hanc

hanc Nominationem Meam confirmandam Sanctitati Vestrae supplex propono, -
majorem in modum Sanctitatem Vestram rogans, ut Illam ratam habere velit. -
Interea Sanctitati Vestrae felix ac diuturnum Orbis Christiani Imperium ex-
animo apprecans maneo. etc. - Dan. Posnaniae die 11. Januarij 1716. A:

11.) Copia Literarum S. Regiae Mjstis ad Nuntium. - " -

Augustus etc. Venerabilis devote Nobis dilecte! Non tantum vetustissimis Majo-
rum Ceris, verum etiam proprijs in publicum clarescentem meritis Admodum Rm
in Christo Patrem Dominum Joannem Skarbek Archi-Episcopum Leopoliensem, va-
cante nunc Ecclesia Abbatiali Coprivnicensi in Abbatem Eius nominavimus; et
ad Coenobio Illi Literis Nostris injunximus, ut in solito Electionis suae Actu, in Eun-
dem Admodum Reverendum Nominatum Nostrum Suffragia sua Electiva conferant. -
Devotioni vero Vestrae reddendarum earundem Literarum et intentionis Nostrae explican-
dae operam committimus, quatenus ad dictum Coenobium Coprivnicense Nominis No-
strae descendat, redditisque Literis verbis prolixioribus raras Eiusdem Admodum Reverendi
Nominati nostri commendet virtutes. - Rem gratam Nobis praestabit Devotio Vra,
quam interea bene valere cupimus. - Dab. Posnaniae 10. Jan. 1716. Agri vero Nri A. X. t:

12.) Copia Literarum S. R. M. ad Monachos Coprivnicenses. - " -

Augustus etc. Religiosi devote Nobis dilecti! Per insignes animi sui dotes et magna
in publicum merita, Admodum Reverendus in Christo Pater Dominus Joannes Skar-
bek Archi-Episcopus Leopoliensis, eam meretur apud Nos aestimationem et gra-
titudinem, ut Illum particularibus Nostris favoribus complecti minime intermit-
tamus. - Quare ad praesens in Abbatem Coenobij Devotionum Vestrarum Josum
nominavimus; Easdem diligenter requirentes, ut voluntati Nostrae sese accomo-
dando, in hunc Admodum Reverendum Nominatum Nostrum et non alium suffra-
gia sua Electiva conferant: ea spe securi, quod tanto viro Abbate, Coenobium
et Ecclesia Vestra amplissima incrementa sit habitura. - In reliquo Devotiones
Vestras b e n e valere cupimus. Dabantur Posnaniae d. 10. Januarij 1716. a:

13.) Copie de la Lettre de S. E. Mgr le Grand Chancelier à Mr
l' Envoyé de Prusse. - le 10. Janvier 1716. - " -

Je vous felicite reciproquement Mr sur la reduction de Stralsund: et j' espere
que comme vous partageons la joye d' un si heureux et si glorieux succes des
Armées Alliés, nous en partagerons aussi les avantages, et qu' en cette occa-
sion Sa Majesté le Roy votre Maitre signalera autant ^{la} justice envers Ses
Alliés

8. — Allié combien il a signalé sa valeur contre ses ennemis. — Touchant l'affaire de Mr. Schlipenbach; j'en ai écrit à son Altesse Monseigneur le Duc de Courlande: mais n'envoyant pas encore une telle réponse dont vous puissiez être satisfait, je ne vous en ai pas donné part, voulant encore insister pour cette affaire. — Pour ce qu'il regarde Mr. Naruszewicz, j'attends les réponses de Mr. le Prince Grand Chancelier de Lithuanie et du Tribunal; étant persuadé que par son entremise il portera le Tribunal à juger cette affaire comme il faut. — Ainsi soyez toujours assuré Monsieur! que je m'employeray très-volontiers à tout ce qu'il peut contribuer à la conservation de l'amitié et de la bonne intelligence entre notre Royaume et le Roy votre Maître, et que j'auray un plaisir sensible de trouver l'occasion pour vous faire voir en particulier avec combien d'estime je suis etc.

14.) Copie de la Lettre de Monsegr le Grand Chancelier à Mr. Fleming Felmareschal de l'Armée de Saxe. 10. Janvier 1716. —

Pour sortir du Labyrinthe et pour finir ces troubles, nous n'avons pas pu trouver d'un concert unanime après de longues deliberations un chemin plus sur que cet plan dont j'ay fait mention à votre Excellence dans ma précédente; et que son Exc. Mr. le Conseiller Macdort a envoyé à votre Exc. — Nous pourrions esperer d'affermir par ce moyen la tranquillité interne: mais il faut tenir en grand secret les motifs, les moyens et le but de cet plan: car les uns faute de connoissance, les autres par l'envie, les troisiemes par mefiance et par des vues particulieres pourroient traverser ce projet; dont l'heureuse issue depende de la negociation à Rawa: laquelle ne pouvant pas être terminée finalement, qu'elle s'acheve au moins jusqu'à quelque temp avec la cessation des hostilités d'une et d'autre part. — En le souhaitant, et attendant avec impatience cette nouvelle desirée.

15.) Respons na Instrukcyę Wielkopolską Urodzonym Poninowskiemu Starosci Babimoyskiemu y Janowi Lakszewskiemu Pisarzowi Pyzdrowskiemu Postom, dany z Kancellaryi Wielkiej Koronney dnia XXII. Miesiaca Januaryi Roku Paniskiego 1716. —

Tako w pamietnym y do sprawiedliwej zastug rekompensy skwapliwym Sercu Jego Królewskiej Mości Pana Naszego Mitosciwego, stuzna znajduje estymacya y rekognicya, tak y w pozney potomnosci pamieci perennaturam zostawi glorię wyprobowana wiela innych dowodow y w terazniejszey konjunkturze chwalebnie dotrzymana Lacznych Wojewodstw Wielkopolskich ku Majestatowi Paniskiemu Wier-
nosci y zyczliwosc; ktorey swiecie przez Godnych Postow oswiadczenie grato przy-
mujac

9.
mając animo Jego Kr. M. Pan. v. M., do tego zawsze celw niestające swoje: —
kieruje starania, aby nie sama, tylko melioris aevi nadzieja, ale maturis prae-swo-
ich y Oycowskiego usiłowania fructibus, ostodxit te wszystkie y wspomnieniem
przykre nieszczęśliwości publiczne, y aby przy doskonałej a nader potrzebnej
inter Majestatem et Libertatem harmonij Nos dulcis saturaret quies; y dawna
owa a postronnym Narodom straszna Rzeczypospolitey postura y ozdoba przy-
wrócona była: czego by now vana po zakonionej szczęśliwie Pomorskiej kampa-
nij formować każdy mógł angwia, gdyby ta nierozmyslna a prawie in
portu naufragium szukająca y gorszego nad chorobę lekarstwa zaiywająca gwał-
townych y desperackich politici Corporis Medyków rezolucya, niepomieszata =
zbawieniowszych et ad finem salutis publicae wykierowanych Jego Królew. M. i.
P. v. M. dyspozycy, y nieprzédwzięta mala nostra w niebezpieczniejsze nie-
równie wprowadzając Oyczyznę Naszą labirynty: z których, byle tylko aktual-
nie w tym, przy usilnej Intermedij Ordinis pomocy, pracująca Paterna JE. Kr. M. i.
P. v. M. sollicitudo y nieporównana przexornosć wyprowadzić mogła Rzeczpospo-
lite, nie inne pewnie staranie Regiam exercebit mentem, tylko aby z xupetnym
desideriorem populi ukontentowaniem y wszelkim ad moestas querelas okazy odda-
leniem, male pulsa terris et salus et pax, do miłey powróciły Oyczyznę. —
Interea, cokolwiek y w terażniejszej solo motivo tej nieszczęśliwej Domowej rewo-
lucyi y przedwzięonej Wojsk Jego Kr. M. i. subsystencyi in levamen Łacnych Woje-
wództw Wielkopolskich practicari będzie mogło, wszystko to świadcząc kazat
Jego Kr. M. i. zalecając jak najdyskretniejszą akomodacya y surowa in exorbitan-
tes kare. — — — o Ewakuacya Wojsk Moskiewskich e finibus Oyczyzny, na pier-
wszym zaraz, za szczęśliwym z Xiędziemych Państw swoich powrotem, w granice
Królestwa Jego wstępie, starał się sollicitissime Jego Kr. M. i. y oney otrzymawszy
od Feldmarszałka Szeremetowa deklaracya, urgere y daley instantissime nieprze-
stawa o niedowłocny tej deklaracyi skutek, y o jako nayprędze tych wojsk
wyprowadzenie nihil intentatum relinquet. — Przypada oraz in sensum Łacny
Województw Jego Król. M. i. Pan. v. M., że złozenie Sejmu nayzbawieniowszym
jest publicznych symptomatow Lekarstwem: y dla tego jeszcze przed wyjazdem
swoim do Saxonij permiserat per deliberatorias zwoyazne do niego preliminarja
y dalsza gotować kazat Kancelaryi Expedycyji; ale że ta mille periculis grożąca
Oyczyźnie nawałność zatamowata dalsze do tak potrzebnego Sejmu gradus
y powaz

— y powariowata Dispozycye, więc teraz zapatrować się wprzód musi Jego Kr. Mości na sukces usilnego okoto uspokojenia tej burzy starania swego y skutek chwalebney w tym Senatu kooperacyi, a xtaż dopiero weźmie justas mensuras exasu y determinacyi Obrady publiczney y zgromadzenia Stanow Rzeczypospolitey. ~ " —

Wniesiona za Aresxtantami Elbląskiemu Łacnyctw Swojewództw Wielkopolskich do Jego Król. Mści Instancya, lubo u Laskawego y Dobrotliwego Pana znajduje = pondus et pretium, niektóre jednak Pańskie reflexye morantwo jeszcze hic et nunc skuteczna, w uwolnieniu pomienionych Aresxtantow Łaski y Dobroci Pańskiey kontestacya. ~ " — Interests Urodzonego Bonin'skiego Podkorinszego Koronnego, pro justitia et solita in rebus gerendis aequanimitate et prudentia Urodzonego Beserwala Ablegata Francuskiego jest akkomodowany. ~ " —

In reliquo, jako godnym Postom tak y wszystkim Łacnyctw Swojewództw Obywatelom, quos beneficijs cumubatos non incommōdis gravatos widzieć pragnie Jego Król. Mści Łaskę swoja Pańska, y pamiętność ad praemianda merita munificencya ofiarować raczy. ~ " —

16.) Zdanie Ichmciow Panow Senatorow niektorych y Ministrów przytomnych in ordine do uspokojenia wnetrznego Rzeczypltey wyrazone w Poznaniu d. 23. Januاری 1716. r. —

1.) Kiedy dat Pan Bóg plenam victoriam victricibus armis Jego Kr. Mści y skolligowanych Monarchow w Pommeranij nad nieprzyjacielom, że straciwszy wszystkie Prowincye swoje in continenti musiał za morze umykać y już więcej niezdąszyć być metuerendus na tej stronie, ile gody Interessatae Potentiae dla utrzymania się circa acquisitas Terras musza go szukać in proprijs ditioibus y tam przymusić do Traktatu tandem generalnego; nalezy Majestatowi Jego Król. Mści, żeby nie tylko sam po tak wielkich turbacyach y fatygach cieszył się ex fructu otrzymanego zwycięstwa, ale żeby tenże fructus spływał na Państwa Jego Król. Mości, y żeby zniszczonych y wycieczonych tak dżuga wojna, zasmucenie uweselił serca poddanych. ~ " — 2.) Gwoli czemu nappierwey interna quies tanquam basis et fundamentum civilis beatitudinis procuranda ante omnia. ~ " —

— 3.) Ta restabiliri firmiter et prospere inaczey niemoże tylko per generalem Ordinum Reipublicae Congressum, a na czym zaś per abolitionem praeteritarum exorbitantiarum, per restitutionem Legum, per reparationem et assecurationem Jurium Majestatis in futurum, per provisionem realem securitatis interne et externaе contra intestinos motus et hostiles invasiones; to jest przez reasumpcyę Konstytucyj dawniejszych sub Titulo "Processus contra Rebelles", żeby zawsze ad Latus Regis mogło być Judicium praesens contra Turbatores Pacis, y przez

obmysł

obmyślenie y postanowienie woyska porządnego y wiernego, tudzież per redu-
ctionem veteris formae Regiminis et sublationem noviter ex summa necessitate
introducetae scilicet Confoederationis Sandomiriensis, a naderwszystko per cefsatio-
nem tributorum insuetorum et amotionem incommodorum et molestiarum belli.

4°) Zeby zaś w tak rozdwojonym y zamieszanym nader stanie Ordines Rei-
publicae simul congregati, tym facilius et feliciter de bono publico secure con-
sulere, praemissa perficere, y Sejm pacificationis szersliwie zakonczyć absque
periculo zerwania mogły; expedit go, jezeli videbitur Jego Królewskiej Mości
P. cv. M. adinstar Sejmu Anni 1673. circa determinationem Konfederacyi Ge-
neralney Gótebskiej sub Titulo Magni Consilij intimare, inchoare, continu-
are, y nakoniec stabilitis stabilien-dis w Sejm Pacificationis convertere ex
usu et commodo Reipublicae. ~ " — . 5°) Pomieniony Kongres Stanów

Rzeczypospolitey powinny praecedere Sejmiki po województwach, do których,
przy Instrukcyach y Postach Jego Król. Mości accurate z doskonałą Informacyą
promovendum na Sejmie expedyowanych, Uniwersalę mają być w jak naj-
tagodniejszy y chwytający za serca Cives napisane terminach, praeterita
gravamina necessitate belli exkurujące, sinistras suspiciones et interpreta-
tiones populi znoszące, spem meliorum temporum obiecujące, osobliwie per
expressum deklarujące zakonczenie Konfederacyi Sandomirskiej y wyprowa-
dzenie woysk Auxiliarnych post constituta constituenda pro firmitate Majes-
tatis et Reipublicae in futurum. ~ " — . 6°) Supponendum, że tali for-

ma sub favore zakonczenia konfederacyi Sejm Pacificationis złożony nietyl-
ko będzie extra periculum zerwania ale też nappewnie utrzymać się może,
ex quo Malkontentom y Fakcyantom praescindetur via artibus subdolis
Consilia publica sub praetextibus popularibus turbandi, y owszem in casum
contumaciae Onych facilis subministrabitur modus tumultuosam coercedi
licentiam per aditationem Principalium et per Judicium praesens na etich,
a naderwszystko obviabitur stracie czasu potrzebnego przez uniknienie Cere-
moniatu Sejmowego który piść tygodiel y kilka dni zwykt konsumere: alias
sub Titulo Magni Consilij simul comparentibus Statibus w Sejmie Senatorskiej,
pierwsza zarax Sessya a propositione pacificandae Reipublicae zagajona et
cum fructu kontynuowana być może: a nakoniec y to considerandum, że
Konfederacya Sandomirska magnis inityjs zacreta, religione jurisjurandi od Jego
Król. Mości y od Stanów Rzeczypospolitey firmata, która robore et praesidio
suo

12.
— = suo in statu suo et consilio Majestatem et Rempublicam utry-
mata, glorioso non incurioso jako adversantes chcieliby, zakonicy sie fine. —

7.) Finaliter concludendum, ze za szerszym dojsciem takowego Seymu
juxta praemissas condiciones, nietylko cum ingenti solatio Majestatis et Ci-
vium felicitas et securitas publica ab intra nastapi, ale tez Externa Po-
tentiae insultantes albo insidiantes calamitati Nostra widzac unitam Ma-
jestatem cum Republica, secluso contemptu, majori consideratione prosequi
zechca, y owszem opiekowac sie Rzeczpospolita, sub praetextu auxilij vel
protectionis in perniciem Ony non ardebunt, przy tym desistent od utro-
nych na nieregodzie projektow na zgube y ruine Nasza: — a nadewszystko,
ze Jego Królewska Mość in statu pacato parujac feliciter, przedzy y taenicy,
ad Tractatum generalem przyjdzie cum recuperatione Inflant, y zakonicy b
chwalebnie wojne o Nie zacze, y tak dlugo z nieszacowany koszté prowadzona.

17.) Copia Literarum Passus Magnifico Michaeli Wisniowiecki
Vratislavia ex Silesia in Poloniam redeunti, sub data
P o s n a n i a e 24. Mensis Januarij 1716. Anno. —

Augustus Secundus etc. — Universis et singulis quorum interest, praesertim vero
Magnificis, Generosis Regni Nostri Senatoribus, Dignitarijs, Exercituum Nostrorum
Reipublicae et Auxiliarium Saxonorum et Moscoviticorum Ducibus, Generalibus,
Colonellis, Vice-Colonellis, Capitaneis et alijs Majoribus et Minoribus Officialibus,
tum quoque cujusvis Praeeminentiae, Status et Conditionis hominibus, notum
testatumque facimus. — Quia Nos pro Paterna pietate et benevolentia Nostra
qua complectimur populos Nobis desuper concreditos, et cujus continua praestare
documenta volupe Nobis est, Magnificum Michaelum Wisniowiecki in partibus ad-
versis hucusque oberrantem nunc vero resipiscentem et ad Latus Nostrum Vratis-
slavia ex Silesia redeuntem, in gratiam protectionemque Nostram recipiendum esse
duximus: prout de facto per praesentes recipimus, Eique plenariam anteaactorum
Amnestiam et oblivionem Clementer impertimus, omnimodam personae et bono-
rum securitatem a supra expressis Exercitibus cavemus, circa Persona omnia conser-
vamus, ac ut quanto cyus ad Latus Nostrum properet Literis hisce liberi-passus
murimus. — Ut itaque Idem Magnificus Michael Wisniowiecki per quaevis loca,
fute, secure, ac libere cum familia rebusque suis sine omni a quopiam molestia
aut difficultate ire et transire valeat, omnibus et singulis Diligenter commendamus,
et ne in contrarium quidquam pro gratia Nostra faciant mandamus. — In quorum

fidei

fidem praesentes Mann Nostra subscriptas Sigillo Regni communiri iussimus. Datt ut sup. ^{13.}

18.) Copia Literarum Casus redeunti ex Silesia Vratislavia in Poloniam
Magicae N. Wisniowiecka sub data Posnaniae 24. Januarij 1716. Anno.

Augustus Secundus etc. — Universis et singulis etc. — Prout jam Magnificum Michaelē
Wisniowiecki, impertita Illi plenaria anteaactorum amnestia, in gratiam et protectionem
nostram Regiam assumpsimus, omnimodamque personae et bonis Ejus cavimus securi-
tatem; ita et Magnificam N. Wisniowiecka Consortem Ejus, non absimilem Jpsi preca-
vendo securitatem hisce Literis passus communiendam esse duximus; prout defacto com-
munimus. — Ut itaque Vratislavia ex Silesia in Poloniam ad bona sua aut quocunque
voluerit cum familia, comitatu, rebus, sarcinis, equis et curribus suis, tuto, secure,
libereque ire et transire valeat, sine omni vel minima cujusvis impetitione et diffi-
cultate, omnibus et singulis diligenter commendamus, et ne secus faciant mandamus
pro Gratia Nra. — In quorum fidem praesentes Mann Nostra subscriptas etc. —

19.) Kopia Listu Xięcia Jmci Dothorukiego Posta Moskiewskiego, do Jmci
Caria Kancelerza H. Kor. z Warszawy d. 24. Januarij 1716. pisanego. —

Ponieważ niemogłem Mię jeszcze Wmianpan informować gdzie Najjaśniejszy Król Jegości
rezydować zechce, to przyrzynamy in futurum tak o rezydencji Jego Król. Mści jakoteż
y de sciendis do Mnie należących, abyś Mię Wmianpan niezaniechał uwiadomić unizenie
upraszam. — Ze zaś Wmianpan w Listie swoim wyraził raczył, abym Jmci panu Feldmar-
szatkowi pisał ratione przedkiego woysk Jego Carsk^o wstawa P. M. M. wyprowadzenia, tedy
piszę w tej mierze do Jmci, y na ręce samego Wmianpana ten List adresuję który chcey
Wmianpan odygnować do Miego. — w codzienney zaś będąc expectacyi doskonałej Wmianpan
wiadomości gdzie Jmci rezydować będzie, rezolwował, z należitym respektem jestem. —

uue
20.) Kopia Listu Jego Królewskiej Mosci do Caria Jmci pod Pieczęcią
Pokojową pisanego w Warszawie dnia 10. Februarij 1716. r. —

Waszey Carskiej Mosci y Mitosci zatowona do Krajow Niemieckich droga o której róż-
ne mieliśmy wiadomości, jeszczeby większe u Was była sprawita ukontentowanie gdy-
byśmy byli mogli przyjsi do ustney z Was rozmowy szersza, y przy tej okazji przy-
jawn te, która niektórzy interrompere szukali, odnowić y utwierdzić. — Ale kiedy się
zdarzyło, że niedawno teraz znowu z tamtych Krajow tu do Tych powróciliśmy, y
przez to pogodna okazyja Was uszta powitania się z Wasza Carska Moscia, y mitoscias
w Saxonij, tedybyśmy wielką xtaś dnieli radość, kiedybyśmy przyrzynamy do tego
przyjsi mogli plexyru Wasza Carska Mosc y mitosc na przejsiu przez Polskę widzieć,
y z Was o niektórych potrzebach, które publicum concernunt Interesse y do Was zobo-
pólnie należących materyach osobliwie też o sytuacji terazniejszych w Polsce okoli-

cznoy

14.
— = exności, poufale się rozmówić. — Gdzie oraz Wasza Carska Mość y Mitosć sacro-
sancte upewnić możemy, żeśmy nigdy żadnego czasu do innego celu nie zmierzali,
tylko aby Rzeczpospolitą nierozdzielnie in suo integro utrzymać; tudzież abysmy
jawnie pokazali, iż przy terażniejszych rozruchach |: do których tylko interes nie-
których partykularnych y Jch osobliwe intencye jedyną są przyczyną:|, na rekom-
mendacya Waszej Carskiej Mości y Mitosći, wszelki wzgląd mieliśmy, wielkiej mo-
deracyi w tych akcyach używszy. — Resentymient Nasz stusny, nie tak jakobyśmy
mogli byli, popierali, oraz y kontrybucye według dobrze intencionowanej y przy-
jacielskiej y braterskiej Waszej Car. Mości y Mitosći porady umnieyszyliśmy. — Nieo-
mieszkiwamy to Nasze Desiderium donosić W. C. Mości y Mitosći oraz y to przydając,
iż gdy ex una parte przez ustne rozmowy rzeczy do przedszego zakonczenia y konklu-
zyi przywiedzione bywają nizeli przez posyłania Ministrow jakich, ex altera zaś
Wasza Carska Mość y Mitosć upewnionym być możesz, iż do tego wszystkiego co tyl-
ko bonum publicum promovere y onemu prodesse może, wszystko chętnie contribuere
y na dostapienie tego wszelką moim, aplikacya y łatwość przyłożyć y pokazać
zechcemy, niemniej też dobra rada y illuminata sentymienta Jego o terażniejszych
w Polsce konjunkturach chętnie przyymiemy; ile do których przyjacielskiego y Bra-
terskiego Nam udzielenia y objaśnienia Wasza Carska Mość y Mitosć tym lepiej
in statu sie znajdować będziesz, kiedy wprzód od Nas o wszystkich circostancyach
prawdziwą y rzetelną Informacyą zawezmiesz: gdzie się, oraz spodziewamy iż Wasza
Carska Mość y Mitosć opaczne porozumienia które przez niektórych zabratów do-
stąpić y condemnare raczysz: y chociaż niby apparenca była jakobyś Wasza Car-
ska Mość y Mitosć Nasza, dotąd używana, konduita, nie ze wszystkim approbować
miał, z tym wszystkim Ongi ex omni parte approbować y justyfikować będziesz.
Uprasamy Wasze C. M. y Mitosć, abyś Nam o tym proponowanym wzajemnym widze-
niu sie, intencya swojey otworzyć raczył: a jeżeliby commoditas Jego niedopuszcita
drogą swojną na Warszawę wziąć, czego byśmy jednak sobie bardzo życzyli, Nas
uwiadomić zechciał jeżeliby Miasto Thorni lub insze miejsce niemogł się upo-
dobac ku większey wygodzie W. Car. Mości y Mitosći do ustney z Nam rozmowy, do-
kąd byśmy nieomieszkali przybyć. — Oczekiwamy w tym przyjacielskiej y braterskiej
Waszej Cars. Mości y Mitosći Resolucyi y zostajemy etc. Dat. ut supra. —

21.) Copie de la Lettre de Sachste au Feldmareschal Szeremettow.

Je n'ai pas crû être obligé de vous écrire de nouveau au sujet des Froupes
Exaric

Chancellerie en Sa Sainte et Digne garde. - à Varsovie le 19. Fevrier 1716. — — — 17.

24.) Kopia Listu JEgo Kr. Mui Do Imp^o Pocięja Kasztelana Wileńskiego, =
Hetmana W. Xstwa Litewskiego. z Warszawy d. 20. Februar. 1716.

August Wtóry etc. — Wielmożny uprzeymie Nam miły! Nie bez wielkiego podziwienią odbieramy tu Informacyę z Dóbr Naszych Stolowych Ekonomij Grodziskiej, że tam Uprzeymość Wasza nietylko w brew prawom y zwyczajom de Immunitate Dóbr Naszych z dawna zachowanym, ale też przeciwko własney Submissyi Swojej którąś Nas in eundem sensum assekurował, recenter asygnacyami Swojemi do Kluczow pomienioney Ekonomij Rotmistrzom Chorągwi Tatarskich dozywocia swoje tamże mającym wydanemi, ludzi ubogich tamiecznych Dóbr Obywatelów calamitatibus innumeris w terażniejsze nie-szczęśliwe czasy do niewypowiedzianej ruiny przyprowadzonych y głodem niemal umierających, z ostatniego Jch ubóstwa wyzwać dopuszcites. — Jakoż Ci Asygnataruszowie za takowas Uprzeymości Węj konniwencyas licentiosissime sobie postępując, w Ekonomij przereczoney abominationem Desolationis po sobie zostawując pieriądze, victualia, bytła nawet ac mobilia gwałtownie zabierając y poddanych ze Wsi rozpędzając; tak dalece że się ich już mało na swoich osiadłościach znajduje. — W tak jawney tedy krzywdzie Dóbr Naszych y uszczerbku przychodzącej z nich intraty, ex compassione przytym aerumnarum ludu pospolitego, usilnie rekwirujemy Uprzeymości Waszey, abyś wydane Asygnacye Swoje niedowolnie reuokowawszy, ab ulteriori vexa Ekonomija Te realiter uwolnić, y to wszystko co jest z tamtąd niestusznie wymozono praevia inquisitione ukrzywdzonym powrócić, excessivos nakorniec podług artykułow Wojskowych exemplariter karać, nieomieszkat. — Ex ego ex iustitia po Uprzeymości Waszey pewni będąc, Onemni ad Pana Droga dobrego etc.

25.) Kopia Listu JEgo Kr. Mui Do Xcia Jmci Prymasa. — — —

Augustus Secundus etc. — Reverendissime in Christo Pater Domine sincere Nobis dilecte! Grata mente recepimus singularem Sinceritatis Vestrae prori erga Nos animi contestationem, tam proprijs Eius Literis quam oreterus exomine suo abundanter Nobis expressam. — Et quemadmodum intueri Sinceritatem Vestram incolumem, cum Eademque de Statu Regni hujus moderno necessaria communicare consilia, satisfactioni et voluptati Nostrae fuisset, nisi celeritate itineris ab effectu praemissorum excluderemur; ita posteaquam huic feliciter appulimus, nihil magis in praesentiarum exercet paternam Nostram sollicitudinem ad inventionem mediorum accelerandae tranquillitati publicae accommodatorum. — Nulli dubitamus, Sinceritatem Vestram conatus nostros Autoritate Sua Primatiali serio adjuturam. — Et Eidem a Domino Deo prosperam valetudinem precamur. — Dabantur Varaviae die Xl. Mensis Feb

Praeconsulis electionem aliqui errores eveniant, Jisdem Privilegijs et Rescriptis = 19.
Serenissimorum Antecessorum Nostrorum insistendo ac Eadem renovando, non pre-
judicando quidquam Juribus liberae Electionis, Fidelitates Vestras monendas esse du-
ximus prout praesentibus Rescripti Nostris Literis monemus: ut prout Civili tran-
quillitati retinenda conveniens est, antiquusque usus Civitatis ejusdem invaluit,
non nisi tales ad Officium praesensulare et Magistratum personas cooptent que
rebus gerendis idoneae et Religionem Romanam - Catholicam vel Augustanam Confe-
sionem per Privilegia Serenissimorum Antecessorum Nostrorum peculiariter Civitati
concessam, profiteantur: immo ne quid praeter mentem Privilegiorum, aut contra
communem Civitatis salutem in eligendo futuro Praeconsule et ordinando Magis-
tratu committatur, serio et sub nullitate Electionis ac poenis Nostris arbitrarijs
interdicimus. - Facturae sunt Fidelitates Vestrae pro Gratia Nostra Regia et
sub rigore superius comminato. - *D a b a n t u r* ut supra. ~

28.) Copia Literarum Sacrae Regiae Majestatis ad Venera-
bilem *C u r i a m*. - Varsavia die 5. Martij 1716. Anno.
Augustus Secundus etc. - Venerabilis Devote Nobis dilecte! Pro solito Nostris,
quo Ecclesiarum Regni Nostris incrementis favere consuevimus studio, nomina-
vimus ad Episcopatum Posnaniensem, post fata Reverendi in Christo Patris Bartho-
lomaei Farto Episcopi Posnaniensis vacantem, Reverendum in Christo Patrem
Christophorum Szembek Episcopum Livoniae et Piltinensem de Ecclesia, Nobis,
ac tota Republica meritissimum. ~ Quo nomine cum dederimus Literas ad
Venerabile Capitulum Ecclesiae Eiusdem Posnaniense, ut in solito Electionis suae
Actu suffragia sua in eum conferant; negotium reddendarum Earundem Lite-
rarum intentionisque Nostrae explicandae Devotioni Vestrae committendum du-
ximus: prout quidem committimus requirendo Eandem, ut quanto citius ad di-
ctum Capitulum nomine Nostris descendat, redditisque Literis Nostris, proli-
xiori sermone raras Supranominati Reverendi in Christo Patris Christophori
Szembek a Nobis nominati virtutes et animi dotes condigne recomendet. -
Rem Nobis per hoc gratam factura Devotio Vestra: Cui de coetero bonam a
Deo precamur valetudinem. ~ *D a b a n t u r* ut supra. ~

29.) Copia Literarum S^e Regiae M^{aj}estatis ad Vr^{ble} Capitulum Ec-
clesiae Cathedralis Posnaniensis. - Varsavia d. 5. Martij 1716.
Augustus Secundus etc. - Venerabiles Devote Nobis dilecti! Orbatae Sponso
suo Ecclesiae Cathedrali Posnaniensi post ruperimum Rndi in X^{to} Patris
Barth^z

20. - Bartholomaei Farto Episcopi Posnaniensis obitum, Condignum providere cupientes Pastorem, nominavimus pro Jure nostro Regio ad Eundem Episcopatum Reverendum in Christo Patrem Christophorum Szembek Episcopum Livoniae et Piltinensem, Virum praeter avitum generis sui splendorem, pietate in Deum, eximio in propaganda fide Christiana zelo, doctrina, prudentia, ac in rebus agendis dexteritate Conspicuum, de Majestate vero Nostra et Republica optime meritum. - Ut igitur Devotiones Vestrae ad hanc Nominationem Nostram studia sua accommodent, in Eumque et non alium suffragia sua conferant, benigne Devotiones Vestras requirimus. - Qua in re voluntatem Nostram uberius Devotionibus Vestris explicabit Venerabilis Mierzejewski Canonicus Gnesnensis Cancellarius Posnaniensis Nuntius Noster; cui plenam fidem habere Devotionesque Vestras bene valere cupimus. ~ Datt: ut supra. ~

30.) Kopia Listu Jmápana Kanclerxa Wielkiego Koronnego do Kapituły Krakowskiej d. 2. Aprilis 1716. Roku. -

Nie podobna żeby się, kto znajdował bez głębokiej kompasji super hocce calamitosa Rzeczypospolitey tempore, który we wszystkich stanach, co tylko ad complementum utrapienia specificari może, nil impracticatum zostawił. - Jako Mię to zaś ex intimis przeniaka, bardziej sentio niżli pro mea teneritudine wyrazić mogę. - Jchm Dieza Siemieradzki y Kobielski Kanonicy Krakowscy M. Panowie, quantum laboris w zleceniu swoim do Wmpanow natym mieyscu impenderunt, y com też mógł do skutku Jchmciow Commisorum tam gdzie należało conferre, na Relacya Jchmciow spuszcza mię: orax upewniam, że cokolwiek et in posterum in favorem Przeswietney Kapituły Wmpanow ex Gradu Meo expectari może, na usilnym in occurrentijs do tegoż korica staraniu moim pro omni possibilitate niexydzie, y w tej obligacyi pisze się etc. ~

31.) Copie de la Lettre de S. E. Mgr le Gr. Chancelier de la Cou à S. E. Mgr le Feldmar: Fleming à Varsovie le 6. d'Avril 1716.

L' Exprès de Mr. le Comte Farto Podstoli de Lithuanie qu' il a envoyé ici avec des Reponses des Marechaux des Confederés pour Mr. le Nonce et pour lui - me, donne l'occasion de depecher un Staffete. - Je me sers de cette voye pour remercier Votre Exc. des marques de Son amitié, et pour la communication de l'heureuse arrivée de V. Ex. à Dantzic, des particularités, et de l'accueil favorable de Sa Majesté Exarienne. ~ Dieu donne, que tout se passe et finisse bien là! Je l'espere par la confiance que j'ai dans la grande sage

et modération du Roy; lequel surmontera enfin tout moyennant l'assis-^{21.}
tance de Dieu du temps et des avis salutaires de votre Excellence. ~ " ~

32.) Copie de la Lettre du Meme au Meme. - Varso. 7. d'Avril 1716.
J'ecrivis hier à vo. Ex. par le Staffette que l'on depechat avec des Lettres
des Marechaux des Confederés écrites à Mr. le Nonce et à Mr. le Podstoli
de Lithuaniae. - J'envoye en tout cas par la poste ordinaire les Copies de me-
mes Lettres. - J'y joint la Copie de celle que j'ai écrit dans ces jours passés
à Mr. le Grand General de Lithuanie. - N'ayant rien autre à mander à v.
Ex. par cet ordinaire, je lui souhaite de tout mon coeur, à l'occasion
de Fêtes prochaines, la santé parfaite et tout le bonheur imaginable pour
des années sans nombre, étant avec toute la sincerité et veneration. ~

33.) Copie de la Lettre du Meme à Son Emince le Cardinal
Albani Protecteur de la Pologne. à Varsov. 7. d'Avril 1716. -

J'ai eu l'honneur de repondre, il y a trois semaines, à la Lettre que votre Eminence
m'a fait la grace de m'écrire touchant l'Abbaye de Paradis. - J'ai exprimé dans
cette reponse la satisfaction de Sa Majesté sur le rapport que je Lui ai fait de soins
de votre Eminence pour une prompte expedition de la dite Abbaye en faveur de Mr.
le Comte Farto Souffragain de Bosnanie, et de la bonne esperance qu'Elle nous en
donnoit. - J'y ai joint la Liste des Abbés qui ont tenu cette Abbaye in Comendami;
ajoutant mon petit avis que les circonstances du temps present et de la situation
des affaires en Pologne demandoient bien plus qu'alors cette grace de Sa Sainte-
té en faveur de Mr. le Comte Farto. - Comme le passage des postes n'est pas sûr
presentement, votre Eminence aura la bonté de trouver bon que je reitere tout
cecy par la presente; assurant v. E. que Sa Majesté lui sera bien obligé pour cette
expedition en faveur du dit Mr. le Comte Farto, et que Sa Sainteté en lui accor-
dant cette grace fera une chose fort convenable à la conservation de cette Ab-
baye et meme utile à l'interet de toute l'Eglise. ~ En me recommandant
cependant à la continuation de bonne grace de v. E. je suis avec tout le respect. -

34.) Copie de La Lettre de Son Ex. Msgr le Grand Chancelier de la
Couronne à Sa Majesté. à Varsovie le 7. d'Avril 1716. ~

Mes voeux pour la conservation de la santé et du bonheur de votre Majesté
sont continuel. ~ Ils sont pourtant redoublés sire dans cette semaine sainte
à l'occasion du séjour de votre Majesté à Dantzic, et de la situation des af-
faires. - Je prie Dieu ardemment, qu'il tourne tout à la satisfaction de
votre Majesté; et qu'il veuille bien après tant de peines combler votre

Majes

22. - Majesté de toutes sortes des prosperités, et qu'il lui fasse la grace de
passer les Fêtes prochaines et d'autres sans nombre avec tout le contentement.
Je suis cependant avec toute la soumission de votre Majesté etc. -

35.) Copie de la Lettre du même à son Excellence Monseigneur le
Feldmareschal Fleming. à Varsovie 21. d'Avril 1716. -

Je conçois aisément ses plaintes, les souffrances et les peines dont votre Excell.
me touche dans sa Lettre du 13. du present. - J'ai vu par ce que Mr. l'Evêque
de Cujavie m'a écrit le progrès de ce travail pénible de vos Excellences. -
Dieu donne que nous en puissions voir la fin et le fruit accompli. - J'envoie
à votre Excell. la Réponse des Mareschaux des Confédérés donnée à Mr. le
Primat, joignant ma Lettre pour sa Majesté avec les caracteres du chiffre
que j'ai avec votre Ex. - En me remettant du reste à ce que j'écris à Mgr.
l'Evêque de Cujavie je suis etc. -

36.) Copie de la Lettre de son Exc. Mr. le Grand Chancelier
de la Couronne à sa Majesté. à Varsovie le 21. d'Avril 1716.

La réponse des Mareschaux des Confédérés donnée à Mgr le Primat sera presen-
tée à votre Majesté par Mr. le Feldmareschal. - J'ajoute ce mot Sire. pour
rapporter à vot. M^{te} ce que Mr. le Nonce me dit hier: que le Pere Salerno
etoit enfin parti de Rome, et que le dit Mr. le Nonce esperoit de recevoir ses
Lettres de Vienne par l'ordinaire prochain. - Je suis avec toute la soumission.

37.) Copie de la Lettre du même à Mr. le Baron de Vesrich Resi-
dent à la Cour Imperiale. à Varsovie 23. d'Avril 1716. -

J'ai bien reçu quoique tard votre Lettre du 1. de ce mois. - Je vous suis bien obli-
gé pour l'adresse des Lettres nous recommandant là-jointe. - Tandis qu'on sou-
ge là à la guerre, nous faisons toute la diligence pour avoir la paix ici en de-
dans. - J'espere que le Bon Dieu secondera les soins de sa Majesté le Roy notre
Maitre et nos desirs sinceres. - L'argent pour les gazettes est pret; mais
je ne puis pas trouver le moyen pour vous l'envoyer: fournissez me le, et
soyez persuadé que je suis avec toute l'estime. -

38.) Copie de la Lettre de S. E. M. le Gr. Chancelier de la Couronne
à S. E. Mgr le Feldmar. Fleming. à Var^{vie} le 24. d'Avril 1716.

Votre Excellence verra par ce que j'écrivis hier à Mr. l'Evêque de Cujavie cer-
tains relations que j'ai eu dans ces jours et la diligence que j'ai fait auprès
du Grand General de Lithuanie de concert avec Mr. le Comte Sackerbath,
ayant

ayant envoyé auprès de lui un Ecclesiastique bien affidé avec une Lettre = ^{23.}
dont j'envoyois tier la Copie au dit Mr. l'Evêque. — L'esperance du prompt re-
tour de vos Excellences qu'Elle me donne dans la Lettre du 18. de ce Mois m'
est d'autant plus agreable, qu'effectivement la presence de vos Excellences icy est
necessaire pour l'avancement du repos publicque et de ce Congrès; ne doutant
nullement que le retour de Sa Majesté et s'il plait à Dieu la tranquillité les
suivra de près. — En assurant cependant votre Exc., que je contribueray de mon
mieux à fin que l'on reconnoisse les soins et les peines de vos Excellences et
qu'on leur rend la justice due, je me recommande à la continuation de ses
bonnes graces etant avec un profond respect etc. ~ . ~ . ~ .

39.) Memoriale do Najiasnieyszego Cara Jmci przez Franciszka
Ponirskiego Starostę Kopanickiego podane. — . ~ .

Jako Najiasnieyszy Król Jmci Pan Mój Mitosciwy z cąta Rieczpospolita, w dżicznym
sercem z niewypowiedzianem ukontentowaniem przyymuje to publiczne Rieczpospłtey
uspokojenie, które za staraniem y kooperacyą Waszego Carskiego Wstwa przez Siel-
kiego y Petnomocnego Ministra Kcia Jmci Dohorukiego przy Lasce Najwyiszego Boga
do požadanego przyszło skutku; przez teraznieyszą, to pokazuje Ablegacya: kiedy
za podjętą was. Car. Wstwą okolo Dobra pospolitego kooperacya y prawdziwą, szczerę
Kolligatą pokazaną, w tym przyjzriv, uprzejmem dżiskuje Sercem, wieczną, w pamis-
ciach Swoich W. C. M. obligacya niesmiertelną, przed cątym Swiatem zapisując Stawę.

A jako Najiasnieyszy Król Jmci P. M. M. z doyscia Traktatu, z gruntowney między
sobą, a Stanami Rieczpospolitey konfideneyi, odbiera radość; tak niechcąc aby w pu-
blicznym weselu Państwa Jęgo Kr. M. co zastanie mogło; jżw to w tych dwóch le-
ciech czwartą, a podobno ostatnią, czy przez Listy, czy przez Kuryerow, czy przez Ab-
legacya za zgodą Stanow Riepltey, odżwasię Najias. Król Jmci P. M. M. Waszem
Carskiemu Wstwu okaza, w tym: jako woyska was. Car. Wstwa, nikomu się nieo-
powiedziawszy, niemając żadnego nato od Rieczpospolitey konsensu, w granice Kró-
lestwa Polskiego tudzież W^o Xstwa Lit. jako y Prowincy do tych Państw należących
wszedszy, y tamie wszędzie kraząc jak w własnym Kraju rozgosciwszy się, prowianty,
obroki, poruce, y co tylko do sustentamentu ludzi y koni należy, pro libitu suo do
tych czas wybierają; żadney należytey skarżącym się o excessa, o zabieranie koni,
bydlet, bicia, ranienia, zaboje, nieczyniąc sprawiedliwosci. — Laczym gdy Rieplta
w tak ciężkich y niernosnych niemiżzeniach od Woyska was. Car. Wstwa zostaje; =
Najiasniey. Król Jmci P. M. M. y cąta Rieczpospolita rucndając się jeszczę do publicznych
przed Bogiem y cątym Swiatem Manifestow o niedotrzymanie w punkcie 24. Sojuszu
w rok

24.
w roku 1686. z s. p. Królem Jmcią Janem III. y Rzeczpospolitą unywieżonego,
a potym w roku 1710. na Walnym Zjeździe Warszawskim potwierdzonego, jako y pos-
lednieyszych obietnic, deklaracyy y afsekuracyy osobnemi pismami stwierdzonych;
wyradzają ciężki y nieznośny żal swój przed Waszym Car. Wstewem, jako ryżliwym
Sasiadem y Kolligatem swoim: iż Woyska W. Cars. Ws. znając Najiasnieys. Króla
Jmci P. M. M. za Pana y Gospodarza prawdziwego Królestwa Polskiego y Wielkiego
Kśtwa Litewskiego tudzież Prowincyy do Niego należących, znając Rzeczpospolitę sci-
stym wzajem z Majestatem przez Interpoxyca Samegoż Was. Cars. Wstwa związana
y jednoż rozumiejąca, w granice Królestwa Polskiego bez konsensu Rzeczypospolitey,
nikomu się nieopowiedziawszy tak weszły, że nietylko Prowianty, furaxie, porcy,
wybierac wazyły się, ale też y zboża nad samą swoją potrzebę, wybrane przedawa-
jąc, do tego czasu Prowincye Królestwa Polskiego zagszczają! —

Donoszę W. Cars. Wstwu, iż Stany skonfederowane Rzeczypospolitey, tak ciężkim
konfederacyi obowiązkiem nie inszym końcem związaly się, tylko aby żadnego woyska
Exotycznego w granicach swoich niewidziaty; ani też inszym sposobem z tego obowią-
zku rozwiązaly się, tylko że Powazna Waszego Carskiego Wstwa Interpoxyca jako Sa-
skawe Najiasnieyszego Króla Jmci Pana Mego Mit. Serce do wyprowadzenia Woysk
Saskich sklonita, tak przez Wielkiego swego Ministra Lcia Duthorukiego osobraz
na piśmie Afsekuracya Stany skonfederowane w tym upewnita: że po szczęśliwym
się Stanow skonfederowanych rozwiązaniu, żadne Woyska W. Cars. Wstwa w granicach
Polskich y W. Kśtwa Lit. tudzież y w Prowincyach do Tego Królestwa należących zney-
dowac się niemiaty. — Publicznego uspokojenia fundament nieinszy był y jest, tylko
wyprowadzenie z jednej strony Woyska Saskiego Najiasniey. Króla Jmci P. M. M.,
z drugiej strony upewnienie o niebytności Woysk Waszego Carskiego Wieliczeństwa
w granicach Polskich y Wielk. Kśtwa Lit. y prowincyy do nich należących. —

Uznaje Jęgo Kr. M. P. M. M. y Wasze Cars. Wstwo pochwalites przez podpis
na Fraktat przez Petnomocnego Ministra swego: że przez obmyslone od Arzpiety
regularne woysko, dostateczne Najias. Król Jmci P. M. M. mieć będzie przy Pro-
kim Ostogostawienstwie bezpieczenstwo, niepotrzebując żadnych cudzych y własnych
Dziędziernych w granicach Polskich posilkow: wzgledem którego dostatecznego
bezpieczenstwa Najiasnieyszy Król Jmci Pan Moya M. woyska swoje Dziędziernie
Saskie z granic Polskich wyprowadzić roskazat, zupełnie pokazując do Rzeczypo-
spolitey konfidencya, kiedy się samym Polskim we wszelkich przypadkach powierza-
sitom: która do siebie Najiasniey. Króla Jmci Pana M. M. konfidencya, Arzpieta =
znając

znajac, y w tym sie Najiasnieyszemu Królowi Jmci P. M. M., po swiezym sie z -
 cym ujednoczeniu, w nowa, podawac niechce Suspicja, wisksa, do Wasz. Carskiego
 wstwa kolligata swego woysk, onex w granicach swoich utrzymujac, karmiac, y
 zywiac, niezeli do Jego Kr. Miei Pana y Oycy swego woysk, onex w granicach swoich
 cierpiec niemogac, pokazujac konfidencya. - Latac tego niemoge jako Najias.
 Król Jmci P. M. M. z cata, Rzeczpospolita, wdziernym okiem xapatrujac sie, na szersilwe
 w. Car. w. progressa, wszelkie chce oddalic okazye ktoreby wasze Carskie wstwo albo w
 nowa, woyna, albo insze rozruchy implikowac miaty. - Czego samego dat dowod w Infor-
 macyi Postom Turckim y Tatarskim o bytnosci woysk wgo Car. w. w granicach Króle-
 stwa Polskiego y w. Xstwa Lit. pytajacym sie. - Dla czego, aby Portha Ottomaniska z
 okazyi subsistencyi woysk Carskich w granicach Polskich nad Pakta z Portha, Ottoman-
 ska, stwierdzone y do Wasz. Cars. wstwa jakiej wroscie niemogta pretensyi, y Panistu
 Najiasnieyszego Króla Jmci P. M. M. w jakie niewdota zamieszaniy; upraszam
 Wasze Carskie wstwo, abys niedwtoernie Ordynanse woyskom swoim do ruszenia sie
 Fraktem umowionym z granic Polskich y w. Xstwa Lit. y Prowincy do tego Królestwa
 nalezacych wydać rozkazat: jeden prosto do Woyska, drugie dwa na Rzce Moje z
 ktorychbym jeden zaraz jako nayprzedzey do Woyska waszego Carskiego szliczenstwa
 postać mogt, drugi samemu Najiasnieyszemu Królowi Jmci Panu Memu Mitosci-
 na dowod szczerzy waszego Carskiego wstwa przyjazni reprezentowat.
 Li - Spodxiemam sie, po stateczney w. C. W. z Jego Król. Miei P. M. M. y cata, Ripolty
 przyjazni, ze jako przez powazne wtozienie, do uspokozenia Rzeczpospolitey
 dopomogtes; jako y dla honoru swego y dla utrzymania Interesow spólnych
 dodates Stanom skonfederowanym powagi na ugruntowanie Najiasnieyszego Kró-
 la Jmci Pana Mego M. na Majestacie Polskim; jako wasze Carskie wstwo
 powodem bytes do utrzymania przez regularna, woysku Polskiemu ptace, Najias.
 Królowi Jmci Panu M. M. przeciwko nieprzyjacielskim Insultom bezpieczenstwa;
 jako w paktach ostatnich z Portha, Ottomaniska, zawartych, Same sie niewprowa-
 dzac woysk swoich w granice Królestwa Polskiego y Wielk: Xstwa Lit tudziez Prowin-
 cyy do nich nalezacych obligowat; tak ani fundamentu publicznego w zawartym
 Fraktacie szczercia, przez trzymanie woysk swoich w granicach Polskich wzruszac, z
 wrodzoney wsparniatosci swojej, bedziesz; ani do pozadanego Królestwo Polskie przez
 Interpozycje swoja, przyprowadziwszy szczercia, w nieszczerliwosciach y ruinach od
 woysk swoich zostawac niedopuscisz ani wsparniaty Umysl Waszego Carsk. wstwa
 dopuscic tego; y scistej kolligacji y tak wiele swiadczoney przyjazni tudziez Sojuszu
 między

26. — między Najjas. Królem Jmci P. M. M. y Rzeczpospolitą, ucyzionego obo-
wiązkow nie rozewiesz; aby Najjasnieyszy Król Jmci P. M. M., nad samemi ty-
tko pustyniami przez woyska Wasz. Car. Ws. pocyzionemi, panować miał. —
Owszem Wasze Cars. W. ciesząc się z miłych dosztego Traktatu, jako Dzieta Rzg Swo-
ich, skutkow, oddalisz wszelkie okazye któreby Państwa Najjas. Króla Jmci Pana
M. M. niesposobnymi cyrity przez transmarsze y subsystencya woysk W. Carsk.
Wstwa do punktualney y regularney potacy woysku Polskiemu, a ubezpieczeniu
Najjas. Króla Jmci P. M. M. przeciwko wszelkim nieprzyjacielskim najazdom. —

Nad to, szczerą Kolligacyi Wasz. Cars. W. z Rzeczpospolitą, przyjazn, y tego znieś
na wspaniałym Sercu Swoim niebędzie mogła, aby Rypłta barożey była obli-
wana Poganiskiemu z Porthas Othomaniska sąsiedztwu, f. o którym w Traktatach
Swoich z Wasz. Car. W. zawartych o Interesach Polskich lubo o to nieproszona
niezapomniata: /, niżeli Kolligackiemu y Przyjacielskiemu, jako się powiada,
Wasz. Cars. W. woysku, prowiantow, furazow, y podwód Polskich, po państwach
Królestwa Polskiego, na sustentament Swoy a zniszczenie Kraju na obronie:
nie Kolligacyi i Przyjazni z sobą szukajacemu. — „ —. Naostatek, jako W.
Cars. W. pierwszy bytś powodem Najjasniey. Królowi Jmci P. M. M. do wyprowa-
dzenia woysk Saskich z granic Królestwa Polskiego, tak po dosztej woysk Saskich
Najjasnieys. Króla Jmci Pana Mego Mit. ewakuacyi, w wyprowadzeniu Woysk
Swoich Moskiewskich z granic Polskich y Wielk. Kstwa Lit. y Prowincyi do Niek
należących, pokazesz W. Car. W. całemu światu, że nie insza, miatś y mask
Intencya tylko całosci Królestwa Polskiego Jęgo Król. Mci P. M. M. —. Przez wypro-
wadzenie tedy z Państw Korony Polskiej y W. Kstwa Lit. woysk Swoich, oddalisz
Wasze Carskie Wstwo wszelkie okazye, którychby przewrotne nieprzyjaznych umy-
stow dowcipy zaryć mogły na zamieszanie publicznego uspokojenia, na ruinowa-
nie wspólnych y nierozdzielnych W. Car. W. z Naj. Kró. Jmci y Rypłta interesów. —

Donoszę przytym W. Cars. Wstwu: iż Stany Rzeczypospolitey na blisko przeszłym
Seymie Warszawskim listwo Kurlandzkie y Semigalskie do Korony y W. Kstwa Lit.
należące, od wszelkich pretensy y impetyyi od postronnych chcąc uwolnić, nazna-
czyły Jasnie Wielmożnych Jchm Panow Kommissarzy, którzyby Jmci Kurlan-
dzkiego y wszystkich Pretendentow obwieściwszy, do Kurlandyi zjechawszy tamże
inwestygacya wszelkich pretensy ucyznili y Najjasnieyszemu Królowi Jmci oraz Sta-
nom Rypłtey na przyszłym Seymie relacya wszystkiego dali. — Lebyś tedy W. Carskie
Wieliczenstwo z pretensy Najjasnieyszey listney Jęmci Synowicy Swojej do pomie

powierzoney Kommissyi zatrzymać się raczył, y woysku swemu Obywatelow = 27.
Kraju Kurlandzkiego y Semigalskiego do Paristw Najiasnieys. Króla Jmci P. M. M.
należącego Daley inkommodować zakazał, upraszam; Osobę Moją pod Nogi Wasze-
go Carskiego Wstwa jako najunizieney scielac oraz o jak najprędzszą prosząc expedycją.

40.) Copia Literarum Ducis Venetiarum ad Illm et Exclm Dnum
Supremum Regni Cancellarium. d. 21. Februarij 1716. Anno. —

Illustrissime Domine! Cum ad suam Majestatem Dilectissimum Nobilem Nostrum
Danielem Delfinum, Tertium Equitem, Legatum Extraordinarium, mittere decreve-
rimus, Eundem Illmiae Dominationi Vestrae commendamus; mirime Dubij, quin
in Republicam Nostram Eiusque commoda, pro ea qua erga Eandem propendet
voluntate, favorem omnem sit collatura, ab Eodem Nostro Legato plenius data oc-
casione, Nostro Nomine, quae opus erunt intelliget: ac Dominationi Vestrae
Illustrissimae majorem omnem felicitatem auguramur. Dat. in Nro Ducali Palatio.

41.) Copia Literarum Ducis Venetiarum ad Serenissimum
Regem Poloniae die 21. Mensis Februarij 1716. Anno. —

Serenissimo et Excellentissimo Domino Augusto Dei gratia Regi Poloniae etc.
Joannes Cornelius Eadem Dei gratia Dux Venetiarum, Salutem et comendationem.
Quandoquidem Turcae pacem Carlovitij sancitam frangere et magno belli apparatu
Reipublicae Nostrae Dominia invadere statuerunt, ideo Senatus Principes secum
foederatos de hujusmodi re certiores facere decrevit. — Ad eum finem Dilectissi-
mum Nobilem Nostrum Danielem Delfinum Tertium Equitem, Legatum Extraordi-
narium mittimus: Eidem in mandatis dantes, ut quae ad hanc rem pertinent
coram exponat Majestati Vestrae, a Cujus generositate ac strenuae Nationis
Istius virtute, Nobis pollicemur futurum, ut quae in Sacri foederis Conventioni-
bus decreta sunt, adimpleantur. — Eramus interim Majestatem Vestram, ut Eidem
Legato Nostro eandem adhibeat fidem quam Nobismet Ipsis adhiberet. — Arimi
nostri observantiam obtestantes, a Domino Deo longam annorum seriem plenam-
que felicitatem precamur. — Datae in Nostro Ducali Palatio. — " —

42.) Copia Literarum Serenissimi Regis ad Ducem Venetiarum
Varsaviae die 18. Mensis Augusti 1716. Anno. —

Augustus Secundus etc. — Serenissimo Principi Domino Joanni Cornelio Duci Veneti-
arum Fratri et Cognato Nostro Charissimo. — Salutem et omnis felicitatis continu-
um incrementum. — Serenissime Princeps Domine Frater et Cognate Noster Charissime!
Quae de pace Carlovicensi a Turcis violata Serenitas Vestra Nobis significavit, tum

per

29.
jis relacji, jakoby skonfederowane Stany Rzeczypospolitey z wojskami obcyga-
Narodow chciaty sie disjungere od poprzyysizoney Majestatowi Jego Kr. Mui Panu
N. M. wiernosci: wszakie habet quod doleat dum reperire nequit quod carpat!
Pro indissolubili nexu poprzyysigtszy konfederacya przy dostojenstwie Majestatu
Jego Król. Mui Pana N. M. z tym sie oswiadczaja, ze wszelkie amaritudines wy-
módz tego niemogly azeby w naymnieyszym punkcie wiernosci. miaty miec dys-
kredyt w Jego Królewskiej Mości Pana Naszego Mitt^o; y owszem staro-polska
wiara y nieodrödne Przódkow swoich rezolucye obracać beda, przy dostojenstwie
Majestatu Jego. — Zeby zaś Jego Król. Mui Panu Naszemu Mit^o nietylko scriptis
ale dictis mogta bydz remonstrowana wiernosc Stanow Rzeczypospolitey, destyno-
walismy Jchmc Panow Postow do Jego Król. Mui P. N. M. z dalsza expressya. —

— A zatym doniosas naprzód Jchmc Panowie Postowie Jego Kr. Mui Panu N. M.
krzywde, Matki Boskiej w Obrazie potluczonym, sprofanowanym y w kloake wrzu-
conym w Dobrach Jmpana Siedliskiego Stolnika Dobrzyńskiego w Ziemi Przemyskiej
od Ludzi Regimentowych Jmpana Generata Sefana mianowicie z Komieny Pana
Kapitana Forbessa. — Supplikowac orax beda Jmieniem Stanow skonfederowanych
Rzeczypospolitey, aby Jego Król. Mui Pan N. M. tak cizki kontempt Nayswiezszej
Matce, tak na tamtym jako y na inszych miejscach ucyriony, surowo inve-
stigare et exemplariter ukarac roskaral: albowiem jako Samego Jego Król. Mui
Pana N. M. Nayswiezsza Osoba tak cate powierzone Panowaniu Królestwo
Jey poruczone Protekcyi. — Potym przetoza Ci Jchmc Panowie Postowie Jego Kr.
Mui P. N. M., ze kiedy wszelkim usitowaniem Stany Rzeczypospolitey collimant
do jako nayprédszego Traktatu zakonienia, nie tylko na upragione pokoju pro-
porcyje nieodbieramy pozadanego Responsu, ale po umówionych punktach amne-
styji, niepraktykowany od wiekow przyklad stanal nad Jmpanem Lasciszewskim
Kasztelanicem Sokaczewskim Konsyliarzem Województwa Sandomirskiego; którego,
zestani ludzie z Sandomirza stante armistitio do Opatowa wzieli z Gospody
Jmpana Marszatka tamiecznego Województwa in loco Consilij, y po trzydniowej
deliberacyi in opprobrium gentis po dwakroć sromotnie zawieszajac eneca-
runt; tudziez y Innych szlachte, jakoto Jchmcpp. Zielirskich tamie pobrano,
y dotad in carceribus Ci detinentur. — A zatym Stany Rzeczypospolitey szukaja medelam
publicznego zalu w Oycowskim Sercu Jego Kr. Mui P. N. M. upraszajac o propor-
cyonalna satysfakcyja. — — — Dziakujac jak nayumizieniej Stany Rzeczypospolitey skonf

30. — Skonfederowane Jego Król. Mści Panu N. M. za deklarowanie Ewakuacya
Woysk Swoich Saskich ex visceribus Królestwa Polskiego y W. X. L. od podpisania
Traktatu. — Supplikują orax, ażeby spusciwszy się super illibatam fidem
wiernych Poddanych Swoich, Exvinculacya Woysk obojga Narodow tak Koron-
nych jako y W. X. L. do przysztego Seymu zatrzymać pozwolit: przez co
nadtracona inter Status konfidencya, reparowalby Majestat Jego Kr. Mści Pana
N. M. ta, heroiczna, super corda wiernych Poddanych Swoich rezygnacya; potym,
ze sobie wszystkie woyska za najwyższy honor będą miały reholwować się
swoje przytomnemu na Majestacie Panu na Seymie. ~ Accedunt do tego wiado-
me Samemu Jego Król. Mści P. N. M. reflexye Stanow Skonfederowanych do Jchm
Panow Hetmanow Obojga Narodow, ze isć Też Woyska pod władzę Jch niemoga,
tylko post exactam discussionem tych pretensy sub Confederatione które do nich
maja. — Naostatek, jako się Też Woyska wraz indissolubili Juramenti nexu z Ripolty
skonfederowały, tak tuta consientia dissolvi tantisper niemoga, chyba wraz z ztacone-
mi Stanami Rzeczypospolitey na przyszłym da Bóg Seymie pod Laska Generalnego swego
terazniejszego Marszałka. ~ Spondent zaś Stany Ripoltey omnem Dostojenstw Pańskiemu
Jego Król. Mści Pana N. M. securitatem która jens być może, et praemissa Laskawych
Jego Kr. Mści Deklaracyi satisfactione realem na Tymże Seymie Tychże Konfederacyi
exvinculationem. — Ze zaś armistitium Stanow Rzeczypospolitey skonfederowanych z
Jchm Panami Plenipotencyaryuszami Jego Kr. Mści ad diem 17. Augusti prorogowane;
tedy obtestamur Jchmciow Panow Postow, ażeby przed expiracya Jego ad Congressum =
Nostrum powracali. ~ Dxiato się w Leczney d. 8. Augusti 1716. Roku. —

= Ledochowski Pod. Krzemieniecki Marszałek Generalny Konfederacyi L. S. —

= Krzysztof Sulistrowski Cho. Osz. Marszałek Główny Konfederacyi W. X. L. Litewsk.

= J. Branicki S. B. M. W. Rp. — = Potocki S. W. X. L. M. Konfed. W. W. X. Lit. Rp.

45) Kopia Deklaracyi ex parte Najjaśniejszego Króla Jmci W. X. L. Do-
thorukiemu Postowi Petnomocnemu Jego Carskiego Wieliczeństwa
danej w P a n o w c u dnia 31. Augusti 1716. Anno. —

Za szerszym zbliżeniem się Najjaśniejszego Króla Jmci w ten kraj; po wystucha-
ney dostatecznej relacyi a Plenipotentaryjs suis ratione negociacyi na Kongressie
Lubelskim traktowanej; gdy z wyznania y swiadectwa ustrengo Wielmożnego Ścia
Dothorukiego Petnomocnego Posta Jego Carskiego Wostwa zupełna, Konfirmacya, odebrat,
ze pomienieni Plenipotentaryj omnes posibles gradus tawosci do gruntownego y
prędkiego uspokojenia Rzeczypospolitey w akkordowanej y podpisanej woysk = auxilij

31.

Auxyliarnych nieomylniey Ewakuacyi, y innych pozwolonych kondyeyach pro securitate Libertatis, realiter pokazali y effective wykonali; e contra druga strona nie tylko na Ewinkulacya Szlacheckich y Lotnierskich Konfederacyi, s: bez ktorey Ewinkulacyi tanquam sine basi et fundamento Traktat cum plena restitutione tranquillitatis publicae ullatenus konkludowany bydx niemoze: ale tez na zadne gruntowne y doskonałe, pro praesidio Majestatis et integra restitutione quietis internae, kondyeye zezwolic niechciata; podajac przeto w jawne niebezpieczenstwo Majestat Jego Król. Mui y Rypita, ktorych incolumitas super securitate certa et reali fundowac sie powinna, ani inaczej subsistere moze: przeto Najjasniejszy Król Jmiec post maturam deliberationem, takowa Fernix Wielmożnemu Postowi in scripto podac zlecil ex parte sua **D e k l a r a c y a**.

Jako praeferendo pacata consilia tu zbliżył sie, żeby niezgodne niektórych animusze post longam patientiam et salutarem moderationem ad suscipiendas cogitationes tranquillitatis publicae naktonil, tudziez wzniecone między Stanami skonfederowanymi a Woyskami Jego Król. Mui Auxyliarnymi tym snadniey zatamowal y uspokoil dissidia; tak chociaż obstante manifesta z drugiey strony renuentia pacis kontentujac Vota Universorum y chęca afflictum populum jako nayprzedzey solari, determinowal sie, obiecana y przyrzeczona ewakuacya Woysk Saskich do skutku zupełnego przyprowadzić. — Zwoli czemu tymże Woyskom ku granicom naszzerowac roskaż; plenus spei, że za staraniem y perswazyą Wielmożnego Xięcia Dohoruckiego officium mediatorium nalezycie czyniacego, Strona przeciwna wzawliwszy sie nad srogiem zniszczeniem y ruiną własney Oyczyzny, nierniey reflektowawszy sie nad konsekwencyami niezrachowane straty y nieszczęśliwosci za soba ciagnacyimi, iustas et rationabiles ad pacem condiciones a Plenipotentiaris Jego Kr. Mui według punktow y Artykutow podanych sibi propositas akceptowac, tudziez Kommissarzy Swoich cum plena facultate ad perficiendum et concludendum przy Doku Jego Kr. Mui Tractatum jako nayprzedzey przystac non recusabit. — Insuper, jezeliby drugiey stronie niezdato sie ad praesens prosequi et concludere Tractatum; ale concertata et determinata wprxody Conventione między Woyskami partium, ratione pewnych miejsc na ktorych maja subsistere, ztożenie Seymu Ordynaryynego Walnego pacificationis ktorego przedytm niektóry preteridowali ex Confederatis Statibus bardziej arideret; gotów Jego Kr. Mui y na ten przypasc sposob ratowania Rzeczypospolitey a Summo discrimine: żeby pokazal przed całym Swiatem iz nihil intentatum reliquit. — Niewatpiac bynajmniey, że Stany skonfederowane, jezeli non primum finem, to jest ad concludendum plenarium Tractatum który nay-

skutek

skuteczniej mógłby prosić y prawie uno ietw xatamować y wyrugować wszystkie calamitates Rzeczypospolitey, przynajmniej ad alterum, to jest ad concertandam designationem mięysc y subsysterencyi dla Woysk aliasque ad hunc scopum praecautiones necessarias accordandas, deputować ad Latus Jego Królewskiej Mości Kommissarzyów Swoich sufficienter instructos nieomieszkają. — " —

46.) Responsum Sacrae Regiae Majestatis Mg̃sco Libero Baroni de Martels
Sa. Caes. Majestis Residenti Datum ex Cancellaria Regni. —

In negotio Mercatorum Silesiensium, quemadmodum S. Reg. Majestas Dñs Nr. Clemens mandare dignata est Illmo Supremo Regni Thesaurario, quatenus invenienter cum Magnifico Residente conferret, quod jam est subsecutum; ita quatenus eadem mandata Sacrae Regiae Majestatis Domini Nostri Clementissimi, ad mutuam utriusque partis effective accommodentur satisfactionem, serio injunxit. —

47.) Kopia Listu Gm̃pana Kanclerxa S. K. do Potkownika Moskiewskiego w
Forumiu stojącego aby Statki Jp. Wdźica Lubelskgo wolno przepuścił. —

Gm̃pan Tarto Wojewodzie Lubelski Mm̃pan pływacy z dwoma statkami do Gdariska z pszenicą y różnymi folwarcznymi leguminami daje imi okazya odczwanią się w m̃panu z zwykłą moją obserwancyą, a orax upraszania; abyś w m̃panu pod tę okolicznosci znajdujących się Woysk Najiasniejszego Cara Gm̃ci w tamtej Prowincyi; od wszelkiego zatrudnienia od woysk powaga swoja zaszczycić raczył wzwyż wyrazonemu Gm̃ci: lubo ta Moja Instancya zda się być imi potrzebna, będąc pewien o wszelkiem przex, wszystkie racye tej defluitacyi bezpieczenstwie. — Jednakie będę obligowany w m̃panu za świadczoney pomienionemu Gm̃panu Wojewodzieowi respekt y affekt. — " —

48.) Copie de la Lettre de S. E. Mr. le Grand Chancelier de la Couronne
à Mr. le General Baudits. écrit à Varsovie le 7. du Maij 1716. —

Monsieur! Comme Monseigneur le Prince Wisniowiecki s'est rendu en Pologne sans intention de marquer à Sa Majesté le Roy Notre Maitre son attachement pour les services de Sa Majesté; ainsi votre Excellence me permettra de lui recommander les biens de son Altesse, afin qu'ils soient exempts de toutes sortes d'aggravation, et que le dit Prince après une longue absence y puisse passer tranquillement son sejour par les egards de votre Ecclé. — Il tachera de les remerciter, et moi je lui en seray très-obligé étant avec verité etc. — " — Subscriptio: à son Excellence Mr. de Bauditz General de la Cavalerie de l'Armée de Sa Majesté le Roi de Pologne Electeur de Saxe. — " — " — " — " —

49.) Copie de la Lettre de son Ex. Msgr le Grand Chancelier de la Couronne à Sa Majesté. — à Varsovie 1. du Maij 1716. — " —

Votre Majesté me permettra de lui presenter par le moyen de ces lignes le Sieur
Dembor

53.

Dembowski, au quel Votre Majesté a eu la bonté de déclarer la place entre les Gentils-hommes de la chambre. - Je repoude Sire de la fidélité et de son attachement aux services de Votre Majesté: car je le expérimente. - J'espère qu'il s'y sera formé par le voyage qu'il a fait dans les pays étrangers. - Je le recommande à la Clémence de Votre Majesté étant avec toute la soumission etc. -

50.) Copie de la Lettre du Meme à Mr. de Filaine General-Major et Comendant des Gardes du Corps de S. Mte. à Varsov. 13. du Maij 1716.

J'espère qu'outre la justice, la pitié et les Ordres, Mon Instance que je fais auprès de vous Monsieur en faveur de la Prevoté de Miechow de Msgr l'Evêque de Chelom trouvera quelque poids. - Les biens de cette Prevoté sont entièrement ruinés par tant d'aggravations: mais il est juste, que quelques villages qui se trouvent encore en quelque état payent pour ceux qui sont tout-à-fait desolés! Faut-il donc que tout soit abimé? j'ai été assuré icy quelles ordres sont sortis! quelles sommes ne payent pas les unes pour les autres! Je vous prie donc tres-instamment Monsieur d'avoir ce juste egard et de ne point surcharger le reste des biens de cette Prevoté. - Monseigneur l'Evêque vous exposera mieux ce fait; et moi je vous recommande cette affaire. - Dieu même vous benira pour cela: le Roy en sera content, et moi je vous en seray obligé. - " -

51.) Copie de la Lettre du Meme à son Excellence Monseigneur le Feldmarechal Fleming. - à Varsovie 15. du Maij 1716. -

En souhaittant de tout mon coeur à votre Excellence toutes les prosperités dans son voyage, je lui envoie ce que j'ecris à Sa Majesté par cet Ordinaire. - Le retour de V. E. n'est pas moins necessaire; je la prie donc tres instamment par les raisons du bien public et de ma propre satisfaction de vouloir bien le hâter.

52.) Copie de la Lettre du Meme au Pere Salerno. à Varsov. 22. Maij 1716.
Mon Fres-Reverend Pere! J'ai bien reçu votre Lettre du 9. de ce Mois. - Je souhaite de tout mon coeur que le séjour de Vienne recompense les incommodités de votre voyage. - Sa Majesté n'est pas encore ici, mais nous l'attendons bientôt. - Mon Fres-Reverend Pere! Si vous prenoit la resolution de vous rendre en Pologne incessamment, Mr l'Evêque de Livonie Nommé de Posnanie se trouvera presentement à Cracovie, il vous pourra servir de guide et d'escorte, quand vous lui marquerez votre approche à la frontiere: je lui écriray par la poste prochaine sur cela. - S. E. Mr. le Nonce vous dira ce que nous avons parlé ensemble, apres avoir lû vos Lettres: je m'y remets: et en vous assurant de mon

empres

— = empressement toujours constant pour votre service, je suis avec toute la sincerité.

P. S. — Soyez persuadé Mon Tres-Reverend Pere, qu'il ne faut pas que je prepare mon coeur pour vous; il est toujours le meme comme il a été pret à vous marquer l'amitié ancienne et veritable: venez seulement et vous le verrez par les effets.

53.) Kopia Listu Xcía Jmci Podkanclerzego Litewskiego do Jasnie Szielmoznego Jmcpana Kanclerza Szielkiego Koronnego z Klewania d. 10. Maj 1716. r. pisanego. —

Nalaxta Łaska Wmmpana in luctu solatium Jeymcpani Staroscina Dimirska grzebiaca jutro swego Meza pios Manes, kiedy Ja przy Prawie Tego Starostwa protekcyą Wmmpana utrzymuje: za co y Ja in particulari wielce dziekując obligowany. — Moich zaś konsolacyj uczyrnić notificationem wprzód niemogłem, azy by toż samo innotescat Wmmpanu od Jw: Jmcpana Szojewody Kaliskiego, który Łaskawie daje Jeymcpance Szojewodzance Ukochane, Córke, swojaj Synowi Memu Starszemu in Sociam vitae. — Najduje y w tym osobliwe ukontentowanie, że Ja Kolligacyą y do Przeswieznego Jmienia Wmmpana z Synem Moim nalezcć będziem, y że Jmcpan Szojewoda takowa, cxyrni dyspozycyą swey fortuny, że najmnieyszey między Córkami swemi nie zostawuje do dyssensyi y dysput okazyi. — Sziem, że Jmcp pokazał Wmmpanu cośmy w tym postanowili na piśmie: toć kiedy bona Regalia ida ad massam substantiae dose magno pretio, tedy niewątpie że Wmmpan do otrzymania konsensow ad cederendum Tych Starostw dopomogłes, w cxyrni jest et beneficium, Jw Jeymcpani Stolnikowey Koronney: aliasby rediret onus ad bona Terrestria, z wielką pretij dyminucyą sortium, y do alterkacyi między Siostrami avertant Superi mogłoby być okazyą; czego nie chycze, maxime dla konserwacyi affektu a Mojej z Wmmpanem przyjazni. — Mnie sors dla domowych dyspozycy tu alligat do S. Jana; po którym, wczesnie terminu uprzedzając do Kruszyny stawie się: wprzód jednak do Dworu et ad amplexum Wmmpana, który racz zawsze być affectuose memor mei et persuasus zem sercem y weneracyą.

54.) Kopia Responsu Jmcp. Kanclerza S. K. na List Xcía Jmci Podkanclerzego Litews. z Warszawy d. 21. Maj 1716. r. —

Gotujacernusie na Nabozenstwo przy dzisieyszej Wroczystosci oddano Mi List Wsxy Xcye Mci Mmpana d. 10. praesentis. — Komunikował Mi Jmcpan Szojewoda Kaliski mmpan punktow spisanych z Waszą Xcía, Mcią, w Kowlu, y oddał Mi konsensa ad promovendum do podpisu Pariskiego. — Nieprzyszło Mi dostatecznie rozmówić się z Jmcpanem Szojewodą Mpanem w tym intereście, ile że był do woli Jeymu

35.
Jęymc panu Kojewodzinę M. Mpani y do dalszego czasu oddoxony. - Praevideo -
w tym Interesie niemato trudnosii. - Ję do Kosiota Boskiey oddac go dyspozycyi
bedac ze wszelkas obserwancyas Waszey Kcicy Mosii M. Mpana etc. ~ " -

55.) Copie de la Lettre de Sa Majesté. ~ " -

Monsieur le Grand Chancelier de la Couronne! Je suis fort aise d'apprendre
l'heureux accomplissement de vos Intentions: je souhaite qu'il soit toujours
accompagne de votre contentement et de toutes les prosperites possibles. - Et comme
je suis persuade que ce lien sacre ne vous detachera nullement du Service publi-
que et du mien, je desire de vous que vous vouliez bien vous rendre icy au-
plutot. - Je ne veux pas vous en expliquer les motifs: car ils vous seront sans
doute connus: - Et vous pouvez bien juger combien votre presence nous est nece-
ssaire principalement dans les conjonctures presentes pour continuer à nous aider
d'achever ce glorieux ouvrage de la paix. ~ N'esperant donc pas de vous telle
reponse que le nouveau Marie de l'Evangile a donnee à celui qui l'invitoit, et
attendant votre prompt retour icy, je prie Dieu Monsieur le Grand Chancelier de
la Couronne qu'il vous ait dans sa sainte et digne garde. Varsov. 29. de Juin 1716.

No - 56.) Copia Nominationis Regiae Archiepiscopi Leopoliensis ad Abba-
tiam Plocensem. - Varsaviae die 9. Junij 1716. Anno. -

Sacratissime ac Beatissime in Christo Pater Dñe Dñe Clmte! Post oscula pedum Bea-
torum Sanctitatis Vestrae, Mei Regni ac Dominionum eorum humillimam com-
mendationem. - Quoties ad Ecclesiasticas Dignitates Illos promoveo viros qui in vinea
Christi probati sunt indefessi operarij, toties paterno Sanctitatis Vestrae cordi pro bono
universi Christianitatis sollicito particularem adferre me existimo satisfactionem. -
Cum vero Reverendus in Christo Pater Dñus Joannes Skarbek Archiepiscopus Leopoli-
ensis, magnorum per antecessores suos et propriam personam in hac Republica compa-
ratorum Possessor meritum, virtutibus, morum suavitate, zelo, et cultus Divini
studio, eis praeterea commendetur qualitatibus quas Suprema expectatio Sanctitatis
Vestrae desiderare potest: igitur tenitati proventuum Ipsius Archiepiscopatum
subveniēdo, Eundem ad Ecclesiam Abbatialem Plocensem, nunc post fata Venerabilis
olim Benedicti Lnamrowski ipsius ultimi et immediati Possessoris vacantem, in
Abbatem nominavi, ac Sanctitati Vestrae confirmandum supplex propono; hu-
millime rogans Eandem ut ratam habere velit praesentem Nominationem meam.
Interea felix et diuturnum Christiani Orbis imperium Sanctitati Vestrae ex ani-
mo vovens, maneo Sanctitatis Vestrae Obsequentissimus Filius. ~ " - 57.

57.) Reprezentacya Interesu Rzeczypospolitey Polskiej z Królem Jmci Pruskim od Jmćpanow Ministrów Polskich do Jmci Postowi Petnomocnemu Jego Carskiego Wieliczenstwa w piśmie podana, we trzech osobliwie zawierata się artykułach. ~ " ~

= 1°) Ze negocyacya od Jmćpana Podskarbiego W. Kor. u Dworu Króla Jmci Pruskiego s. p. zaczęta, a potom tu na miejscu z Jmćpanem Löhoffelem Ablegatem Pruskim kontynuowana, dla tego do swego skutku przyjsc niemogła, że gradibus Instrukcyi Jmćpanu Podskarbiemu W. K. po Sejmie Lubelskim według zwyczajow z Kancellaryi Królewskiej danej, z strony Króla Jmci Pruskiego zadosc nieczyniono. - Na to Jmćpanowie Ministri Polscy pamietac beda, jako Jmćpan Podskarbi W. Koronny juz na Walney Radzie Warszawskiej Rzeczypospolitey doniosł, że tylko dla pewnych dubijs Instrukcyi swojej ta negocyacya skonczyc się niemogła; których dubiorum resolyacya od Rzeczypospolitey Jmci Jmci potrzebna będzie niz daley w negocyacyi swojej postapic będzie mógł. - Ztąd się jawna pokazuje potrzeba, aby Jmćpan Podskarbi W. Koron. na Zjezdzie terazniejszym Walnym Rzeczypospolitey relacya dubiorum Instrukcyi swojej uczynił; żeby ta, potrzebna, ich resolyacya do zakonczenia interesu od niego mógł odebrać. ~ " ~ . 2°) In defectu utilitatis et commodi które Rzeczypospolita sobie z tej negocyacyi obiecata: = Lece ta negocyacya Jmćpana Podskarbiego W. K. bez effectu pożytkow Rzeczypospolitey niebyła: kiedy za staraniem Jmci tak dobra dyspozycya u Dworu Pruskiego zostawiona, że prawie na fundamencie tej dyspozycyi Król Jmci Pruski przeszłego roku imminentem invasionem Suevicam, si od której y Turcka invasio z drugiey strony dependebat:} całym wojskiem swoim bez żadnego kosztu Rzeczypospolitey od Fejze Korony Polskiej avertit, y oraz bezpieczenstwo Fej od sciany Pomorskiej przez wypędzenie nieprzyjaciela za morze semel pro semper ugruntował. Dosyc tedy Jmćpan Podskarbi W. Kor. na pożytek Rzpltey, tudzież całej Ligi Nordzkiej z swoja negocyacya sprawił, ponieważ tak dobry y owszem daleko większy jej effectus był niz gradus Instrukcyi swojej rekwirowały. Kiedy tedy Rzeczypospolita juz wielki z tej negocyacyi pożytek odebrata, zdafic, byż justitiae congruum, żeby y ona tandem na satysfakcyi Króla Jmci Pruskiego ten Interes bez dalszey odwłoki zakonczyła. ~ " ~ . 3°) In dubio Consensus Comitiarum na zakonczenie tegoż Interesu eventu; = ztąd, że Postowie Liemscy vim intercedendi we wszystkim habentes bardzoby snadnie a resolutione tej materyi ekskuzowac się mogli, że od Pryncypatow swoich Wojewodstw, Liem, y Powiatow Rzeczypospolitey niemajac w tej mierze żadney Instrukcyi: = w Instrukcyi Królewskiej na Sejmie

na Sejmiki przed Sejmowe Sejmu Lubelskiego także nic praecise o Poselstwie = 37.
do Dworu Pruskiego niewspomniano, et consequenter etiam Postowie Ziemsy Sejmu
Lubelskiego nic praecise ejus ratione w Instrukcyach swoich od Wojewódtw, Ziemi
y Powiatow niemieli; ale przecie ex necessitate conjuncturarum to Poselstwo na
Sejmie pomienionym ustanowione było: więc tym większa łatwość będzie terazniey-
szemu Sejmowi na podobnym już przez Sejm Lubelski fundamentie de circum-
stantijs tej Legacyi cognoscere, nietylko ex justo motivo gratitudinis że Król
Jmć Pruski w tak ciężkim razie w przeszłym roku Rzeczypospolitey nieodsta-
pił, y owszem wszystkie swoje sily co tylko od Pana Boga miał na Jej usługi et pro
avertendo od granic Jej novo theatro belli impendit, ale też że konwenercja Rze-
czypospolitey et indispensabilis foederis Borealis necessitas potrzebuje, aby ta prze-
szkoda, która spółnie Rzeczypospolitey y Króla Jmć Pruskiego consilia albo na dal-
sza kontynuacya wojny albo na otrzymanie szerszego pokoju generalnego dotąd
tamuje, jak najprędzej zniesiona była. — A choćby tedy tej materji eventus przy
terazniejszym Sejmie aliquantum jeszce dubius videretur, jakosić rzadko mate-
rya na Sejmach trafia którąby dubij niebyła eventus, jednak Najjaśniejszy Car
Jmć rozumie, że do spólnych Kolligacyi Borealis interesow należy, aby Najjaś-
niejszy Król Jmć Pruski z przyjazni Najjaśniejszego Króla Jmć Polskiego te
przy najmniej odebrał satysfakcyę, żeby ex parte Jego Królewskiej Mości propozy-
cyę tej materji Sejmowi terazniejszemu effective była uczyriona, et negativa
praecise ex parte Regia non procedat. — " — " — " — " — " —

Wa — 58.) Kopia Memoryatu do Cara Jmći danego od Jmep^a Dunina
Regenta Koronnego w Libawie d. 25. Februarij 1716. Rok

Przyznać każdy musi, że niesmiertelna y na cały świat słynąca, wielkich Dziel W^a
Carškgo w. Stawa, nie sama tylko nieporównana w heroiczych akcyach dzielności
y odwaga z nieliczonymi innemi które się tylko w doskonałym Monarsze znaleźć
mogą, talentami złączone, rozprzestrzenita, ale Jej niemniej przyczynita naj-
bardziej Panujacych zdobięca sprawiedliwość; która, Wasze Carskie W^astwo we-
wszelkich akcyach swoich zwykła chwalebnie zachowywać: y dla niej pobłogo-
stawit Najwyższy Pan Lastępow szeregciem monarchow wladajacy zwyczajski orsz
Waszego Carškgo W^astwa, y niemi trądego a na sprawiedliwa, sprawę następu-
jącego nieprzyjaciela jednym prawie a ledwie słychanym potłumit Tryumfem. —
Teraz zaś z wielkim postronnych y Sasiedzkich Narodow zadumieniem, od Tychie Wojsk
Waszego Carškgo W. gwałt cierpi sprawiedliwość: gwałt cierpia, prawa y zwyczaje
Narod

58.
Narodow: gwałt cierpia, stwierdzone wiecznym zobowiązaniem przysięgi obowiązkiem Sojusze tak z Jego Kr. Młcia, P. M. M. y Rzeczypospolita, jako y z Porta, Otthomanska zawarte: cierpi gwałt y powaga dostojenstwa Jego Królewskiej Młci P. M. M. y stateczney zawsze Waszemu Carskiemu Wstwu dotrzymująca przyjaźni Rzeczypospolita: kiedy znaczna część Woysk W^o Car. W. na sukurs skolligowanym Monarchom w przeszłym roku do Pomeranij destynowana pod Komenda Wielm^o Feldmarszałka Szeremetta y inszych Generatów będąca, nietylko że bez opowiedzi bez konsensu y umowy niepraktykowana, nigdy w żadnym kraju maniera w Państwa Jego Król. Młci P. M. M. y Rzeczypospolitey pod pretextem innoxij do Pomeranij transitus wesła, ale też prawie przez trzy Cwierci Roku po województwach, Ziemiach y Powiatach nawet y nie na trakcie będących krając, ledwie granic Pomorskich na żółtym kroku doszedłszy, y tak dobra okazyja w której Stawa Najjaśniejszego Jmienia Was^o Carskiego Wstwa y zwycięskich broni Jego jeszcze się więcej na cały świat ogłosić mogła opuściwszy, znowu kontramarszem kraj nieznosnie uciemnizyli; na ostatek y na zimowa po Dobrach Jego Król. Młci tudzież y Duchownych y Lickich gwałtem roztozyszy się subsystencya dokonajac zniszczonego tak długą wojna, ogniem, powietrzem, y innymi plagami Boskiem Kraju; wydzieraja od gęby Chleb Woysku Jego Królew. Młci y Rzeczypospolitey należący, y ledwie życie ubogim ludziom, wszelkie do niego odjąwszy alimenta y sposoby, zostawiają; tak dalece że w zawojowanym lub nieprzyjacielskim Kraju niedyskretneyby postępować sobie niemogli. - Jatrza przytym serca Poddanych do Jego Król. Młci P. M. M. y psuja potrzebna do Senatu y Ministrów Status Equestris Ordinis konfidencya, przez niestuszne y z prawda się cale niezgadujące in publicum ogłoszenie, jakoby przerzeczona woyska Waszego Carskiego Wstwa przez Jego Króla, Młci P. M. M. y wielmożnych Senatorow y Ministrów Status zaproszone albo zatrzymane być miały w Państwach Jego Król. Młci y Rzeczypospolitey. - Wozym przeciw tak niestusznemu posturze appellat Jego Kr. Młci P. M. M. y Przeswieತ್ರny Senat do delikatnego sumienia Waszego Carskiego Wstwa. - Wiesz albowiem dobrze W. Car. W. że na pierwszy odgłos preteridowaria przeyscia woysk tych do Pomeranij opponował się temu Jego Kr. Młci P. M. M. z przytomnym natenczas Senatem tak przez listy swoje do W. Carskiego Wstwa pisane jako y przez mocna Ministrów swoich z wielmożnym daniem Dothorukim Postem Waszego Car. Wstwa expostulacya: a nawet gdy jwi lubo y bez

y bez konsensu weszły a Turcy o wejsciu ich do Polski dowiedzieli się y = 39.
one za złamanie Pakt Swoich ostatnich z Waszym Carskim Wstwem zawartych
pożytkali, przecież Wielmożni Ministrowie Status pod niebytności naterwas
w Polszcze Jego Król. Mł. P. M. M. z obligacyi utrzymania Sojuszu dla od-
wrócenia od skolligowanych Narodow Wojny, weyscie Tych Woysk Wasz. Cars.
W. nie na subsystencya, albo jaka inna impreza, ale tylko necessitate in-
noxij do Pomeranij transitus Listem do Seraskiera Chocimskiego pisany
exkuzowali. — Expostulavit y teraz Jego Kr. Mł. P. M. M. za szczęśli-
wym z Paristwa swego Dxiędnego powrotem z Wiel. Feldmarszałkiem Sze-
remettem o nieodwtozne Woysk pomienionych z granic Koron. y W. L. L. wypro-
wadzenie y pomyslna odebrał był od Niego deklaracya, ale za powtórnem
oney się dopomnieniem żadnego niemógł otrzymać skutku. — Co gdy przez
ustawiczne poselstwa, codziennie prawie dochodza Jego Kr. Mł. P. M. M. do
Województw Liem y Powiatow na przeciwnie skutki skolligowanej W. Car. W.
przyjazni narzekających querimonij, y te publiczne odgłosy że z ostatniej
w tak ciężkich oppresyach desperacyi udawszy się do solennego o ten gwałt-
swój przed całym Swiatem Manifestu y najmocniejszego niewinnosci Prote-
ktora Boga na pomoc wzywasy, szukać zabierają się u Bostronnych Potency bytch y
Samych Turkow obrony y protekcyi; a to wszystko z okazji subsystencyi Woysk W.
Carskiego Wstwa nader uciążliwej y niestuszney. — Wiec Jego Kr. Mł. P. M. M. y
Intermedius Ordo Brzeswieckiego Senatu zabiegając wszelkim xtađ nieszczęśliwym
y xobopólnym Interesom bardzo szkodliwym konsekwencyom, y życząc w jednej y
stateczney zawsze zostawać z Waszym Carskim Wstwem przyjazni, żada przex-
mnie usilnie y lubitelnie, abys W. Car. W. nieodwtoznie na moje ręce wydać ka-
zat Ordynanse do jak nayprędzszego tych woysk z Paristwa Jego Kr. Mł. Koron. y W.
Wstwa Lit. tudzież y z Kurlandyi wyprowadzenia, y zakazania wszelkich dalszych
abhinc exekucy et quocunque titulo aggrawacy tak w Paristwach Jego Król. Mł.
y Rzeczypospolitey jako y w tutecznym Xięstwie Kurlandzkim, oraz do nadgodzenia
krzywd y szkod poczynionych. — „ ~ . Co ze wszelkim Waszemu Carskiemu Wstwu
respektem z rozkazu Jego Król. Mł. P. M. M. y zdania przytomnego u Boku Jego
Senatu oraz z obowiązku danej Mi Instrukcyi wyraziwszy; mam nadzieję że W.
Cars. W. jako Pan Laskawy, rozsądny, sprawiedliwy, y nieprzestannie na wiekopo-
mna robiący sławę, a Boskiego błogostawienstwa nietylko na tryumfalne Orzcie ale
y na cały Najjaśniejszy Dom y Paristwa swoje pragnący zachować, nieporównana
przerob

40. — = przexornoscia swoja, tak oczywista krzywde Nasza z ktorey nieelixione a spolnym interesom nader szkodzace wynikna, skutki zwazywszy, zechcesz to usilne Jego Kr. Mca Pana M. M. y Brzeswietnego Senatu zadanie, skuteczna, in praemissis satysfakcja y = przedkim responsem Dobrotliwie ukontentowac. — O ktory y Sam powazajac sie, w. Cars. W: supplikowac, sciele, partykularna Osobe Moja, do Nog Waszego Carskiego Wostwa; y aby do NICH Panu Naywyzszy hardo spolnego nieprzyjaciela ponizyl glowy w pozne W. Car. Wostwo konserwujac lata uprzeymie zycze. — " — " — " — " — "

59.) Ratio propter quam Generosi Szolskie Coniuges non valeant Decreto Tribunalis Regni in transferendo Jure suo super bonis Regalibus in personam Magnificae Ducissae Radziwitowna Denhoffowa satisfacere. —

Data Authentice ex Cancellaria Regni. Varsav. d. 4. Augusti A^o Dⁿⁱ 1716. —

Sacra Regia Majestas Dominus Noster Clementissimus, ad supplicationem nomine Magnificae Ducissae Radziwitowna Denhoffowa Pocillatricis Magni Ducatus Lithvaniae Suae Majestati Serenissimae porrectam, ut vigore Decreti Supremi Tribunalis Regni suum ex Cancellaria Regni consensus, ad obtinerendam Juris Possessorij a Generosis Luca Szolski et Catharina Sankiewiczowna Coniugibus quod Josis super bonis Regalibus Villae Sobotka competit Cessionem, in personam Supplicantis dare et concedere dignetur; rescribere jusit negative. — Quia cum de Jure communi et ex inveterata consuetudine hujus Regni mulieres non sint capaces muniorum et beneficiorum Reipublicae, nolit Majestas Regia quidquam in praejudicium Jurium Regni innovare et novam inducere praxim, ut mulieres excepto Jure communicativo valeant Jura advitalitia Bonorum Regalium per Cessiones a quopiam acquirere. — Datum ut supra. Locus Sigilli Majoris Regni. Ad proprium Sacra Regiae Mjstis mandatum Joannes Szembek Supremus Regni Cancellarius. *ms.* —

60.) Copia Nominationis S. R. M^{ts} ad Monachos Szagrowecenses in Abatem Viblis Laleski Coadjutoris Olivensis datae in Janowiec d. 29. Augusti 1716. —

Augustus Secundus etc. — Religiosi Devote Nobis Dilecti! Quam propenso animo Congregationem Devotionum Vestrarum prosequimur, ac regimen utile et incrementa Coenobij Szagrowecensis antiquissimi et pietate in Deum clari Nobis sit cordi, testamur id in orbitate Illius, dum post fata Reverendi olim in Christo Patris Chrisostomi Gninski Episcopi Cameracensis immediati ejusdem Abbaciae Administratoris pro Jure Patronatus Nostri alium providemus. — Is est Venerabilis N. Laleski Coadjutor Abbaciae Olivensis; quem, insignibus virtutibus conspicuum de Ecclesia Dei et Republica optime meritum in Abatem Dominationum Vestrarum nominandum esse duximus; ubi quidem praesentibus Literis Nostri nominamus et proponimus Devotionibus Vestris: requirentes Easdem ut pro tempore Electionis a Reverendo loci Ordinario sibi indictae congregati, in praedictum Nominatum Nostrum studia sufragiaque sua conferant et contribuant, —

Eundem

Eundemque et non alium in Abbatem suum eligant. - Spem certam concipimus, - quod ex directione Ipsius Ecclesia Devotionum Vestrarum ampla incrementa et ornamenta sit habitura. - Quod luculentius nomine nostro Venerabilis Nuntius Noster Devotionibus Vestris insinuabit: Quas de coetero bene valere cupimus. - Dab. ut supra. -

61.) Copia Nominacionis S^{ae} R. M^{ajestatis} ad Nuntium Apostolicum in Abbatem Vrbilis Lalewski Coadjutoris Olivensis. Datae in Janowice d. 29. Augusti 1716. -

Augustus Securidus etc. - Venerabilis Devote Nobis dilecte! Viduatae nunc Ecclesie Wagrowecensi quam primum sponsum providere cupientes, in Abbatem Ejus Venerabilem Lalewski Coadjutorem Abbatiae Olivensis nominavimus; Coenobioque Wagrowicensi scripsimus Literis nostris injunximus, quatenus in solito Electionis suae actu in Eundem Venerabilem Lalewski nominatum nostrum Suffragia sua electiva conferant. - Devotioni vero Vestrae reddendarum Literarum et intentionis nostrae curam committimus, ut ad dictum Coenobium Wagrowicense nomine nostro descendat, redditisque Literis virtutes et qualitates Venerabilis Nominati nostri prolixioribus verbis commendet. - Rem pergratam Nobis praestabit Devotio vestra, quam interea bene valere cupimus. - " D a t u m u t s u p r a . " -

62.) Copia Nominacionis Sacrae Regiae Majestatis in Episcopatum Camenecensem. - Janovij d. 29. Augusti 1716. A^{postolice}

no

Sanctissime ac Beatissime in Christo Pater Domine Domine Clementissime! Post oscula pedum Sanctitatis Vestrae Mei Regni ac Dominionum Meorum humillimam Commendationem. - Ad stabilendam tam Regnantium quam subjectorum populorum felicitatem vel imprimis pertinere arbitror exactam Regiminis spiritualis rationem, ex cujus uniformi rectitudine non dissonam et temporalium gubernationem subsequi competentum est. - Istud vero regimen cum Regno Meo tanto operosius sit quanto plures ex instituto Eiusdem Regni tolerantur et in exercitio tenentur haereses, inter primas Regiarum curarum Mearum habeo, eos duntaxat regendis Ecclesijs admovevi viros quorum eximia virtus doctrinae et prudentiae innixa subsidio uberrimos posset in subjecto populo etiam inter has spinas producere fructus. - Hinc cum ruperimus Reverendi olim in Christo Patris Chrisostomi Grinski Episcopi Camenecensis obitus, Cathedralam Camenecensem vel maxime ex omnibus Regni Mei Ecclesijs inter eas haeresum arbores infructuosas sitam, dispensationi Meae obtulerit; operae pretium existimavi de alio Magistratu virtutem in tribulis consitam quo foecundior efflorescat transferre solum. - Quia vero Reverendus Stephanus Rupniewski Suffraganeus et Decanus Archidieccesis Leopoliensis magni Meritis, et quam Virtute juncta eruditioni tam pietate

conspic

42. — conspicuus, in administrato Suffraganeatus praefati munere tam fructuose
Sese gessit ut non solum expectationi Meae satisfaceret verum etiam vota Mea su-
peraret; Eundem ad hunc Episcopatum Carnenecensem uti magis tali etnitate egen-
tem nominavi, nominatumque Sanctitati Vestrae confirmandum supplex propono.
Cum vero redditus Illius Episcopatus, et praesentis belli calamitate et haereseos inju-
rijs nimium sint attriti, obnixae Sanctitatem Vestram rogo, velit ex solitis circa
expeditionem Bullarum pensionibus gratiose remittere, plurimum in eodem desola-
tae Ecclesiae Carnenecensi, cuius Ego incrementis studeo, statu, commodatura. —
Quod reliquum est, felix ac diuturnum Orbis Christiani regimen Sanctitati Vestrae ex
animo apprecor et maneo Sanctis Vrae Obedientissimus Filius Augustus Rex polon.

63.) Respons od Jego Kr. Mii P. N. M. na Instrukcyę Urodzonych Jana
z Czekażewa Jarła Podstolego W. X. Lit., Adama Porirskiego
Starosty Babimoyskiego, Józefa na Łachowiczach Sapięty Pod-
skarbiego Nad. W. X. Lit., od Stanow Rzeczypospolitey Skonfederalo-
wanych; Jana Stanisława Radeckiego Chorążego Betzkiego od
Wojsk Koronnych; y Fryderyka Sklińskiego od Wojsk Wielkiego
Kstwa Lit; Postow. — z Kancellaryi Koronney dany d. XXIV.
Miesiąca Sierpnia Roku Pańskiego MDCCXVI. — " —

Wie dobrze Jego Król. Mii P. N. M. że między tak wiele innymi słynącey na całym świat
Stawy Imienia Polskiego ozdoba, ta jest zawsze najosobliwsza, że obranych wol-
nemi głosami Panów swoich Majestaty, nieporuszona wiara, stateczna, et in ad-
versis mitoscia, nieustraszona samego nawet życia y fortun hazardem odwaga,
chwalebnie wspierać y zaszczycać zwykli. — J stąd Ci Najjaśniejsi Antecessorowie
Jego Kr. Mii stusznie się y nie bez zazdrości Innych Monarchów szczyli, że na ka-
żdego poddanego Lonie śmieć y bezpiecznie zasypiać mogli. — L tej przychyry nie
podchlebne historyka pióro, owe Polskiego Narodów pochwałę, w nieśmiertelney wy-
ryto pamieci: że dum alias gentes saevijse in suos Reges compertum, soli Polo-
ni servatorum Regum gloriam tulerunt. — Podobnie a primordijs panowania Swe-
go miał y chce mieć zawsze Jego Kr. Mii P. N. M. in pectoribus Civium konfiden-
cyę; ani Ję żadna opaczna złośliwych Loilow delacya wykorzenie z Łaskawe-
go Serca Pańskiego niepotrafi; y pewnieby był tutus amoris praesidio nieszkata
innych ubezpieczenia Fronu Swego y granic Rzeczypospolitey sposobow, gdyby od-
dalajęca się ab antiquo decore Staropolskiej Cnoty niektórych Synów Ojczyzny matig

43.

maligratas od początku wojny Szwedzkiej nie tylko przeciw Dostojestwu Pańskiemu, przeciwko Ojczyźnie i najdelikatniejszej prerogatyw swobod i praw Polskich chrześcijań, ale nawet i przeciwko Najjaśniejszej Osobie Jego Kr. Mści, hostiles niepodnosta manus; a przez tę żalosną, experiencyą, nieobligowaną i teraz Jego Kr. Mści ad majores praecautiones providenda securitatis Majestatowi Swemu i Rzeczypospolitey. - Nie wspomina Jego Kr. Mści P. N. M. fatalnych i niekorrespondujących specioso obrony Dostojestwa Pańskiego vocabulo Konfederacyi Wielkopolskiej skutków; ale zupełnie konfiduje doniesionym przez godne Poselstwo wierności i zyczliwości Stanów Skonfederowanych ekspresyom: mając mocną ufność i nadzieję, że we wszelkich Stanów Skonfederowanych akcyach non dividetur os ab opere neque cor separabitur ab ore, i że zgadzającym się zawsze z ustami sercem kochając Jego Pana którego prima voluptas et cura widzieć spokojną i we wszelkie szczęście obfitującą Rzeczypospolitą, zechcą nie tylko scriptis et dictis ale tez factis extendere famam Łacnego Narodu Polskiego. Niechciał nigdy i niechce Jego Kr. Mści P. N. M. excusatarum albo impunitarum widzieć militarem licentiam; na to jednak ubolewać musi, że exstokroci złośliwi Lixanarum seminatores serca poddanych do Pana psować usiłujący wiedząc że livor et obtrectatio pronis auribus accipiuntur, takowe wymyślają i publikują facinora et enormes excessus które nigdy przez ludzi Jego Król. Mści attentowane niebyły. - Z tym wszystkim, jeżeli kryminat którego horret animus meminisse, przeciwko honorowi Najświętszej Matki Boskiej Osobliwej Królestwa Polskiego Protektorki, popełniony w Dobrach Urodzonego Siedlickiego Stolnika Dobrzyńskiego od ludzi Regimentow Urodzonego Generata Selsana z pod kommandy Kapitana Forbessa, także i od drugich na innych miejscach patrata sacrilegia, pokazują się prawdziwie i dokumentalnie oraz należyście inculpatis dowiedzione będą; surowo i przykładowo karać Onych i eo fine do Wielmożnego Feldmarszałka Ordynansę wydać rozkaz Jego Król. Mści P. N. M.

Jako wszystkie atroses effectus domowej wojny były i są i dotąd nader przykre Ojcowskiemu Sercu Jego Król. Mści, którego tristitiam publikowane armistitium z razu exsilaverat lecz potem non observantia jego z drugiej strony Duxo pomieszana i zasmucita, osobliwie Poznań contra fidem ejusdem armistitij atakowany gwałtownie odebrany crudelissime xrabowany z wielką stratą ludzi niewinnych i fortun Onychże samych ludzkiej Rzeczypospolitey i Jego Kr. Mści Pana N. M.; tak dolenda sors Urodzonego Łasciszewskiego, i innych ex rationibus belli detentio, afflixerant Paternam bonitatem Jego Król. Mści P. N. M. nemini volentem aliter nisi bene facere. Więc, że ad puniendā omnia crimina et contra armistitium attentata jus jest

judicij

44. — = iudicium ab utraque parte compositum in Lublinie narratione; sacrum J^{co} Król. Mośc P. N. M. cum sincero desiderio administrandae et praestandae praeiudicio Transgressores Iustitiae, wszystkie pomienione sprawy y krzywdy contra obloquenciam armistitij perpetratione, do pomienionego sądu pro finali decisione odsyłać raczy.

— Ewakuacja Woysk J^{co} Kr. M^{ci} P. N. M. jużby dawno przysła do skutku, gdyby jej motus civiles turbataque tranquillitas publica pierwej y teraz nietamowały. — Jako zaś ewakuacja y exwinkulacja konfederacyi wszystkich pro basi et fundamento sa, ratione sacrego Traktatu, et per rationem restituendam ex integro tranquillitatis publicae, tak J^{co} Kr. M^{ci} chce praeire Regiae Clementiae exemplo ex parte sua przez wyprowadzenie garnizonow z tak wielu Fortec y przez cessacya kontrybucyi, już ją zaczął effectuare; y finaliter in toto one wypetnić deklaruje: orax cokolwiek jeszcze od Stanow Skonfederowanych pro securitate in futurum desiderabitur, żeby in articulis per Plenipotentiarios suos concessis ex consensu partium superaddatur, non recusabit. — Ze zaś Stany Skonfederowane, respektom drugiego essentialnego fundamentu Traktatu to jest exwinkulacyi, dotąd sufficienter nieexplikowały się y żadney kategorycznej niedatę deklaracyi; J^{co} Król. M^{ci} zbliżywszy się in persona sua oczekiwać będzie przez Deputowanych ad Latus Summ Kommissariow pro continuando et perficiendo Tractatu toties desideratam ex iustitia et interesse Reipublicae contemporaneam equivalentem et correspondentem in puncto exvinculationis facilitatem. ~ " — Urodzonych Postow J^{co} Kr. M^{ci} Pan N. M. Laskawie przyjętych bez omieszkania expedyować raczy; negotium armistitij prolongandi do dalszego czasu ad concertationem Wielmożnego K^{cia} Dothorukgo Medyatora remittendo. ~ Interea czekając J^{co} Kr. Mośc Pan N. M. na delegacya Kommissariow od Stanow Skonfederowanych ad Latus Summ, o wszelkiej Klemencyi y L a s c e Swej Oycowskiej Onychcie upewniać raczy. ~ " —

bn.) Copie de la Lettre de Sa M^{te} au Prince Eugenie de Savoye. —

Monsieur Mon Cousin! Je vous recommanday autre-fois les interets du Marquis Laurent Porro, pour que par le secours de votre protection et par la consideration du merite que le dit Marquis s'est acquis à la Cour Imperiale par ses longues et louables services il put obtenir auprès de Sa Majesté Imperiale quelque honnete avancement; mais comme il manquoit alors d'occasion pour cela, vous me repondites que tôt en autre temps vous auriez pu satisfaire à ma recommandation. — Et comme il se rencontre à present une occasion favorable, suivant que vous le verrez par le memoire cy-joint, je renouvelle mes Instances auprès de vous en faveur du dit =

Marquis

Marquis, dans l'esperance que vous voudrez bien lui faire sentir les effets de ^{45.}
votre protection. ~ Vous pourrez juger par l'empressement que je temoigne pour ce
Cavalier combien je m'interresse pour lui et combien je vous auray d'obligation
pour les services que vous lui rendrez à ma recommandation; vous assurant qu'
en pareil cas j'auray pour les vôtres toute sorte de consideration. — Sur ce, je
prie Dieu qu'il vous ait Monsieur Mon Cousin en sa sainte et digne garde. —
à Janowice le 3. Septembre 1716. Votre bon Cousin et Ami Auguste Roy. —
au Prince Eugene de Savoye. — Subscriptio: à Mr Mon Cousin le Prince Eugene de Savoye.

65.) Kopia Listu Jw: Jmcpana Kancelerza W. Kor. do Jmcpana Woye-
wody Podolskiego. z Janowca d. 5. Septembris 1716. Roku.

Niepodobna dostatecznie wyrazić Wmmpanow zalu tego, widząc, że pożądane Rzecz-
cypospolitey uspokojenie coraz w dalszą idzie zwłokę! Kiedy albowiem spodzie-
walismy się do Doku Jego Królewskiej Mości P. M. M. od Wmmpanow niedowol-
czego Jchmciow Panow Kommissarzy Jch przybycia, w tej mierze z Listu Wmmpana
żadney niedobieram Informacji, ale tylko pod niejaka wątpliwoscia, znajduję wzmia-
nkę de destinatione Dnychże do Kazimierza; y owszem czytamy gloszę, jakas su-
per datam Declarationem Jego Królewskiej Mości P. M. M., a oraz y na punkt
exvinculationis postany Wmmpanom. — Quoad primum: nietylko Relacya tak
godnego Ministra lecz sama rzecz utrzymuje contenta tej Deklaracyi; kiedy po
umowionej, opisanej, y skonkludowanej Ewakuacyi Woyska Jego Kr. Mści P. M. M.
do ukontentowania y ubezpieczenia Dostojenstwa Majestatu Pariskiego żadnego
kroku ex parte Stanow Rzeczypospolitey Skonfederowanych dotąd niebyło. ~ W dru-
gim zaś Exvinculationis punkcie postanym Stanom Rixpłtey Skonfederowanym, re-
alitas teyże exvinculacyi wyrazona jest, bez ktorey skutku JE: Kr. Mości P. M. M.
tranquillitatem et securitatem Reipublicae nietylko Dostojenstwa swego żadna-
miara sobie obiecować niemoże. — Co się tynie ubezpieczenia in futurum praw
Oyczystych, to najlepiej mogłoby być przez Traktat skonkludowane, a potem
Seymem utwierdzone. — Niewiem co Wmmpanow sudores et labores wynajda
za sposob pro securitate Dostojenstwa Pariskiego? aleć wątpię żeby jakom na-
mienit nad Traktat y nad Seym mogło się skuteczniejsze wynaleśi medium. —
Insinuacya Wmmpanom, uczyniona w Responsie Jego Król. Mści P. M. M. Jchmciom
Panom Postom Dnychże danym, intuitu postania Jchmciow Kommissarzy ad La-
tus Regium, była; w którym zastaliby pewnie Jchmciow Kommissarze otwarte
Sere

46. — Serce Pańskie do ukontentowania y uspokojenia publicznego. — Wielka zaś krzy-
wda Dworu Catego Jego Król. Mui P. M. M. w tym się pokazuje, żeby Stany Rzeczy-
pospolitey Skonfederowane niechciały committere Illiis Dworu pretiosa libertatis
suae. — Mite są Samemu Jego Kr. Mui P. M. M. Swobody Nasze: y dla tego
wszystko cokolwiek tylko należy do ubezpieczenia w tym punkcie Rzeczypospółtej
deklarował ochotnie uchylić. — Mita jest y Nam wszystkim, którzy mamy ten
honor znajdować się actualiter u Dworu Jego Kr. Mui P. M. M., dulcedo liberta-
tis. — A zatem nie trzeba się było tego nigdy obawiać aby tu miał kto tentować
Jehmciow: ani też My rozumieć możemy, żeby Ci Jehmci którzy tu będą od Stanow
Rzeczypospolitey Skonfederowanych Destinati komukolwiek dać się uwiesć mieli res-
pektem Duchow Szwedzkich: najlepiej Konfederacya potłumić może te opinie kie-
dy jako najprędzey Traktat pożądany zakonczy. — o Larzutach et de insimulatio-
nibus Imionom Godnym dopieroz Jmpanu Marszałkowi Generalnemu Mmpanu,
calem tu nic niestyszat: tym bardzy te dogłoty prawdziwie są injuriosissimae
voces veritati, jakoby miała być taxa, o której Wmpan w liście namieniasz
naznaczone. — Upewnić mogę że to jest wielki fałsz: ale to jest plus quam cer-
tum, iż jeżeli Jmpan Marszałek do prędkiego y gruntownego uspokojenia Rzeczy-
pospolitey skutecznie dopomozie, mieć eo ipso inestimabile caput będzie. —
To jednak namieniam Wmpanu, że takie na różnych miejscach dogłoty zala-
tują, jakoby umyślnie te spargamenta rozrzucione były ad captandam aurem po-
pularum przez dyskredytowanie Dworu. — Tak tedy przy zwykłej obserwacji ad
contenta Listu Wmpana odpisawszy, referuję się in reliquis nato co pisze Niazę
Jmci Medyator do Jmpana Marszałka Generalnego Mmpana, iterum atque iterum
porawiając votum meum, ażeby Jehmci Panowie Kommissarze Wmpanow jako naj-
prędzey pośpieszali do Doku Jego Król. Mui P. M. M.: alias niewidzę sposobu aby
się to negotium inaczej cum fructu Rzeczypospolitey skonczyć mogło. — To w kon-
fidency pro mea realitate wyraziwszy zostaje niedomiernym affektem etc. —

66.) Copia Literarum Sui Regis Poloniae ad S^m Imperatorem. —
Serenissimo et Potentissimo Principi etc. — Etsi perlata erat ad nos fama insignis
victoriae, quam heroica virtus exercitus Majestatis Vestrae contra implacabilem
Christiani exominis hostem, divini Numinis auxilio fortunatisque sub auspicijs
Majestatis Vestrae, non ita pridem reportavit; quae de re publicae laetitiae
Nostrae signa incunctanter dedimus; tamen jucundissimum Nobis fuit, hunc
ipsum

ipsum perceptatum universaeque Christianitati salutarem eventum ex Literis = ^{47.}
Majestatis Vestrae luculentius cognoscere. — Quod quidem uti Nobis argumento est
singularis Majestatis Vestrae in Nos benevolentiae, ita praeter communem ac ingen-
tem plausum quo Christianus Orbis ejusmodi Successum prosequitur, adstipulante
peculiari Nostro erga Majestatem Vestram affectu magnopere gratulamur hanc
Ipsi coelitus destinatum obverisse gloriam, quae a multis retro temporibus paucis
in Orbe bellatoribus contigisse memoratur. — Habent sane fortissimi Exercituum
Majestatis Vestrae Duces plurimis victoriarum laureis conspicui, nec non ipsemet
invictus Eiusdem exercitus, quod laetentur rem se praeclare gessisse, gloriosumque
non solum Majestati Vestrae sed etiam universae Christianitati obsequium prae-
stitisse. — Nos autem egregia eorum facinora condignis prosecuti laudibus Deum
Optimum Maximum etiam atque etiam oramus, ut felicissimis coeptis propitius
adesse armaque victricia Majestatis Vestrae majoribus in dies tropheorum incre-
mentis augere, Eidemque optimam valetudinem ac prosperissimos rerum omnium
successus pro Summa Sua benignitate impertiri dignetur. Dabantur Varsoviae. —

67.) Nominatio ad Episcopatum Racoviensē. Dat. Varsoviae. 16. Febr. 1716.

Post oscula pedum Beatorum Sanctitatis Vestrae, Mei Regni ac Dominionum
meorum humillimam Commendationem. — Etsi totius Regni Mei Universitati pros-
picio, ne alicubi vacante Praesidiario Ecclesiae fides et Religio careat incremento,
magis tamen in affinitate traeresis situatas lustrare conor, quatenus et honor
Dei majori augmento et fides Romana religiosa promoveatur pietate. — Hinc cum
superimus Reverendus Lubiericki de Ordine Praedicatorum Episcopus Racoviensis
in Valachia fatis ceserit, alterque post fata Eius Religiosus Skrzetuski licet praesenta-
tus non successerit et prius mortis quam Sacrae Sortis sumpserit negotium; provi-
dendo orbatae Ecclesiae Racoviensi inter Schismaticos situatae ne sine Praesidiario pa-
tiatur discrimen; Religiosum Promeritum Josaphatum Parysowicz Magistrum Expro-
vincialem Lithvaniae Provinciae minorum Conventualium nec non Parochum Pirszen-
serr nominavi et nominatum Episcopum Racoviensem, Eumque Sanctitati Vestrae con-
firmandum supplex propono et obnixè rogo ut ex solitis circa Expeditionem Bulla-
rum pensionibus gratiose remittere dignetur. — Quod reliquum est, felix ac diuturnum
Orbis Christiani regimen Sanctitati Vestrae ex animo precor et maneo Sanctitatis
Vestrae Obedientissimus Filius. — Augustus Rex Poloniae. —

68.) Copie de la Lettre de S. E. Mgr. le Grand Chancelier de la
Couron

Couronne, à Mr. de Lölhoffel Envoyé Extraordinaire de Sa
Majesté le Roy de Prusse. - à Varsov. 18. Fev. 1716. —

Je vous suis bien obligé Monsieur pour la confiance que vous avez en moy. - Comme
Sa Majesté part dans ces jours d'icy pour la Prusse, ainsi la question contenue dans
votre Lettre pourra être décidée le mieux alors quand Sa Majesté sera arrivée. -

Jesuis etc. - (69.) Kopia Listu Diecia Jegomosci Prymasa do Króla Jmci
d n i a 19. Septembris 1716. Roku. —

Dnia wczorayszego dopiero doszedł Mię List Jmci Pana Wojewody Podolskiego pod
datą, d. 11. currentis z Kazimierza pisany: w którym Suo y Jchm Panow Kollegow
Swoich nomine usilnie instat do mnie, abym jako nayskuteczniej y bez zwłoki
perswadowat y wyperswadowac mógł Waszey Królewskiej Mci reasumpcyę Frak-
tatu. - Stusznę rzeczy y nader przyzwoitey pro gradu meo Jchm potrzebują, y tym
sposobem nad inne pokazują, że prawdziwie pragną uspokojenia publicznego. - Przy-
chodzi Mi tedy unizenie suplikowac Was. Kr. Mci o tę Łaskę y kommixeracyę nad
tą utrapioną Dyplmą, żeby zaaxety Fraktat reasumatw, y żebyś się Was. Kr. Mci oso-
bą Swoją Pańską nieracyle oddalac jako jest publiczny głos z Warszawy. - Racz Wasza
Król. Mci wziąć do reflexyi wszelkie periculorum et malorum konsekwencye, które za
nieodysciem Fraktatu nastąpić mogą. - Niedaj Wasza Kr. Mci upadać Państwu temu
którego gubernacula suscepisti z obligacyą do śmierci konserwacyi Jego. - Ufay Wasza
Kr. Moci Panu Bogu y Rzeczypospolitey: - Nieobawiaj się Wasza Król. Mci tylko Pana
Boga: timor Ejus, amor Ejus niech tylko władnie interesami y dyspozycjami Wey
Królewskiej Moci: upewniam, ubezpieczam, że y Wasza Królewska Moci w tego-
stawic, strzedz, y szeregic będzie. - Gdybym Ja jakimkolwiek sposobem postrzedz
mógł podobienstwo do Zdrady jakiej na Osobę Pańską na Fron Was. Kr. Mci, sambym
przestrzegł, gotowbym do odwrócenia Jej nietylko vim monitoriam powagi Prymacy-
alney obrócić ale y zdrowie moje sakryfikowac et gladium dobyć, aby tylko Wasza
Król. Mci sis salvus, securus, et felix. - Tak jest intime xtażona felicitas Rzeczy-
pospolitey cum felicitate Waszey Królewskiej Moci że ani W. K. M. bez nię ani ona bez
W. K. M. żadną miarą felix być niemoże. - Będę się spodziewat, że ta moja prośba,
rada, y remonstracya sprawi dobry skutek in animo Regio Waszey Król. Mci; o który cen-
ties millies upraszając y na respons Was. Kr. M. srodze teskliwie oczekiwając, cum pro-
fundissima veneratione znam się być z wasze etc. — — — — —

70.) Kopia Listu Jmpana Kancelerza 88. Kor. do Jmpana = 49.

88ojewody Podolskiego z Warszawy d. 23. Sbris 1716. Roku. —

Wiadomość ostatnia z Karcowa o zbliżeniu Wmpana, y nadzieja przybycia Jchmciow Panow Kollegow na Pragę, przedkiego, kontentują expectationem Principis y czas wszystkich. Jeżeli niejadą, Jchmci drudzy na dzień jutrzejszy etiam w Piątek Prezenca Wmpanow in conspectu Domini będzie grata y należyte przyjęta. — Follendae jednak morae et omnes obices amoverendi, któreby mogły trudnić felicitatem publicam; porieważ penuria subsisteruji nagli Odjazd Pański. — Na Pradze securitas będzie wszelka, ale commoditas nulla, et communicatio difficilis. — Dla tego ryzytbyrn naley stronie, si possibile subsisteruji Wmpanom, kiedy wszystko pomienione kondycye Tacnicy y skuteczney ad mentem y do ukontentowania Wmpanow providebuntur. — W czym Jmpan Kommissarz który dnia wczorayszego tu stanął doskonaley Wmpana informabit. — Ja zaś distincta veneratione jestem etc — " — " — " —

71.) Copie de la Lettre de S. E. Mgr le Grand Chancelier de la Couronne à Mr Vestrich. — à Varsovie 23. Septembre 1716. — " —

J'ai reçu les paquets que vous m'avez adressé dans votre Lettre du 15. de ce Mois. Dieu soit loué pour une si bonne nouvelle, que son Altesse Royale a passé si heureusement la maladie de la petite verole. — Sa Majesté le Roy notre Maître et toute la Cour nous en avons une joye inexprimable. — La nouvelle de Corfou est de même très grande et agreable. — Pour nos affaires, nous avons une bonne esperence qu'elles se finiront bientôt à la satisfaction de Sa Majesté et au contentement public par le repos si désiré. — Les Commissaires des Confederés arrivent demain ici, et les Conférences recommenceront avec M^{grs} Nos Plenipotentiaires. — Ces jours montreront tout cela au jour. — " — Cependant je suis avec etc. — " —

72.) Kopia Listu Jego Królewskiej Mości do diecia Jegomości Prymasa. — z Warszawy d. 24. Septembris 1716. Roku.

Najprzewielebniejszy w Bogu uprzejmie Nam miły! List Uprzejmości waszej de die 19. praesentis odebraliśmy. — Widziates zaś Uprzejmość Wasza z Responsum Naszego na przeszły List Swoy danego, że nietylko rykliwa y do pokojow prowadząca rada Uprzejmości Waszej w wielkiej u Nas była reflexyi, ale ja, nawet w wielu okazyach poprzedziliśmy, większe nad samo spodziewanie dobroci y starania skoto uspokojenia Rzeczypospolitey Naszego dając dowody. — Wiesz dobrze Uprzejmości Wasza, że niefolgując stabernu naterczas zdrowiu Naszemu zbliżyliśmy się ku miejscu kongressu w mooney ufności y nadziei tym przedszego tak potrzebney Publico negotyacji przez dobry y gruntowny et voto populorum pożądaný pokoy zakon-

— exenia. — Orel

50. — Czekaliśmy daremnie przez dwie niedzieli w Janowcu pomysłu tego Waszej aplikacyi skutku, lubo z wątpliwą nadzieją, aby druga strona zbawienne brać przed się miała rezolucye. — Naznaczyliśmy podług rady Uprzejmości Waszej aby dobierać do traktowania osoby przyjemne Konfederacyi Wielmoż. Wojewode, Mazowieckiego za Plenipotenta Waszego, który niemoże być tylko skonfederowanym Stanom Rzeczypospolitey acceptabilis. — Odprowadziliśmy za zdaniem Uprzejmości Waszej wojska nasze przykrzeć sobie y cierpliwosc tracić raczynajzee; y aktualnie Marsz ich ku granicom wykierowaliśmy; abysmy przez to tak wielkiej części Kraju folge ucygnili, jakoteż tym Tacniey z dziedzielnych Państw Waszych potrzebom wojsk pomienionych subvenire mogli. — A że na kontynuacya marszu tego przytomność Wasza, indispensabiliter potrzebna, gdyż sądziemy, dla tego wyjazd nasz stać dysponujemy. — Jta jest jedyna przyczyta która nas do oddalenia się z Warszawy obliguje y która jest necessaria sequela Rady Uprzejmości Waszej. — Co do reasumpcyi Traktatu, wiadomo ma być iż Uprzejmości Waszej iżśmy rozzerwania go nigdy niepretendowali. — Zażyli w Lublinie to zbawienne tranquillitatis publicae Dzielo Plenipotencyaruzowie nasi Wielmożny w Bogu Biskup kujawski z Wielmożnym Feldmarszałkiem Flemingiem. — Kontynuowaliśmy go tu sami z Wrodzonymi Postami od Stanow Skonfederowanych do nas przystaniem. — Stanelismy potym osoba, Wasza, Pariska, w Janowcu chcąc manum operi imponere: ale po dwuniedzielney a daremney expectatywie powrócić się nam na odprowadzenie wojska Waszego determinowaliśmy: zostawiliśmy tam jednak W. Wojewode, Mazowieckiego, dawszy mu Plenipotencya, Wasza, do traktowania z Kommissarzami, których Stany Skonfederowane po niematem czasie marne straconym przystaly do Kazimierza. — Naostatek, obawiając się jeszcze dalszey rzeczy zwłoki w Kazimierzu, inwitowaliśmy do Boku Waszego przez List którego Kopia, adjungimus praesentibus Wielmożnego Wojewode, Podolskiego y Kollegow Jego do dalszey Traktatu kontynuacyi; będąc persuasi, żeby się to tam feliciori et faciliiori successu zakończyło: jakożby się już y dawniey zakończyć było mogło, gdyby tak było pierwszym konfidowano rekwizycjom jako powtórnem po tak wielu krokach od nas ucygnionych które nie tylko poprzedzili ale nawet y przewyższyli rady Uprzejmości Waszej.

Wątpić niemożemy, abys Uprzejm. Wasza niemiął być dostatecznie kowinkowany de rectitudine Intencyi Waszych et de sincero desiderio jak nayszybszego pokoju. Czy tak wiele, jako my, miały względu Skonfederowane Stany Rzeczypospolitey na reprezentacye które Jm. Uprzejmości Wasza ucygnić miał? — Wielka, mamy powątpiewania o tym przyczytu: ależ przecie spodziewamy się, że Ci którzy się między Niemni zaslepieni znajdować mogą, otworzą oczy na tak wielką = uspokoj

uspokojenia Rzeczypospolitey potrzebe, y z swojey strony providebunt jak nay- 51.
prędsze sposoby aby tandem dulcis populum saturat quies y abyśmy woyskom Na-
szym mogli bezpiecznie kazać dalszy marsz kontynuować, ani do stwieszego zatrzy-
mania orzech w granicach Królestwa Naszego invitis Nobis et Illis obligowani nie
byli. - In quantumby zaś to nieszczęście przypasć miało; nie z Nas okazy: bo w
tym przed Bogiem y ludzmi wolne surriente mamy: ale Ci z między Konfederatów
dać rachunek Bogu y braci swoim na Jch się, zdania y rady recta intentione spus-
zczającym powinni być, którzy albo media et consilia pacis odrzucają, albo szko-
dliwa, kunktacja y uporem ostatnia, własney Dyrakcyi accelerant ruina. - Na co
ubolewające bardzo Serce Nasze solatwu chwalebny przy Dostojenstwie Naszym zelus
Uprzejmosci Waszey, kiedy życie nawet własne na Obrone Nasza, gdyby jakakolwiek
przeciw Nam zdradę, moliri miało, azardować y do bronii braci się deklarujesz. -
Upewniamy Uprzejmosci Wasze, żeśmy się nigdy bynajmniej o bezpieczeństwo Osoby
Waszey nieobawiali; bo zupełna mamy ufność w Najwyższym Panu Lastepow, któ-
rego asystujacey Nam w tak wielu okazjach dobroci y pomocy niechliczone mieli-
śmy dowody. - Mamy ufność y w Rzeczypospolitey: y gdy zgromadzona będzie gotowi-
śmy Jej dać zawsze probę prawdziwey et solo amoris praesidio. ubezpieczajacey się
Waszey do Niey konfidenyji: ale się tylko obawiamy o bezpieczeństwo Majestatis et
Libertatis: y stusnie musimy Tych rady detestari, którzy z między Konfедера-
tów śmieli attentare cokolwiek contra Jura Earundem: bo utrzymanie praw y swo-
bod Dostojenstwa Naszego y Rzeczypospolitey Nam jest powierzone. - Chcemy y po-
winniśmy manutenerere One aż do ostatniego kresu życia Naszego! - Jtoć jedyne
było votivum y szerególny cel deklaracyi Waszey daney in puncto exwinkulacyi: =
albowiem ta Exwinkulacya zda się, być indissolubili compage cum Jurebus Majes-
tatis et Libertatis złączona. - Praevideamus nie bez ciężkiego żalu Naszego te
wszystkie co Nam Uprzejmosci Wasza reprezentuje fatalne konsekwencye z niesze-
śliwego, strzeż Boże, zerwania Traktatu wynikajace: ale przytajmniey te mamy
konsolacya, żeśmy wszystko cokolwiek się tylko imaginować mogło na zabiczenie
orym czynili. - A zatem, nie do Nas już te remonstracye Swoje obracać miał-
byś Uprzejmosci Wasza, ale do Stanow Skonfederowanych, albo do Tych między Niemii
znajdujących się, którzy Sami jakakolwiek passya lub interessem zasłepieni dru-
gich in doevia prowadzą. - Przeciw Takowym tedy zaiywać powinienbyś Uprzej-
mosi Wasza władzy Jej, która daje Primatialis Dignitas Uprzejmosci Waszey,
et hunc ardorem wyprobowanej ku Dobru pospolitemu zarliwosci, aby błądzących
na dob

52.
na dobrą, prowadzić drogę; a przez to usilnie nasze skundować starania do tej tylko jedynie mety z wielką, niecierpliwością, kwapiące, aby po zakorzenionych jako najprędzej nieszczęśliwościach publicznych et salus et pax mitey Dyexyznie przywrócone były. - Dobrego zatyń Uprzejm Węy od Pana Boga życzymy zdrowia. -

73) Kopia Listu Jw^o Jm^o Pana Kanclerza 88° Koron^o do Xcia Jm^o Biskupa 88 armińskiego. ~ D. 30. Octobris 1716. Anno. ~

Na podwoyne Instancye W. Xc^oey M^oci respektem Seymikowej na Generat Bruski Expedycyi, nietylkom punktualnie odpisowat, alem y tez same ktorych Copiam adjun- go Uniwersaty przy Lisie J^oego Król. M^oci P. M. M. nieomieszkat na rece Waszey Xc^oey M^oci jeszcze z Janowca ordynaryyna, poczta Bruska, authentice adresowac. - Ze to zas wszystko manus curiosorum intercepit, nie Kancellaryi lecx iniquitati konjunktur teraxnięszych imputandum; gdyz y Ja sam indoleo ze ob casum hunc Generat tam- tey Prowincyi pro die 26. praesentis determinowany niedoszede. ~ Co sie tknie różnych interpretacyy, to jest pewna, ze jako exas odkrywa omnes actiones humanas, tak niewatpie, ze y Waszey Xc^oey M^oci chwalebne w tych okolicznosciach pro bono pu- blico zamysty cum satisfactione J^oego jawnie patebunt. - Coeterum względem nowej na tenie Generat Expedycyi, z duszybym rad aby J^oego Kr. M^oci P. M. M. wygodzić mógł Instancyi y Intencyi Waszey Xc^oey M^oci, tylko ze tu rzeczy przy- chodza już do konkluzyi; y wielka jest apparencya nietylko do zakorzenienia Traktatu ale y do zjazdu Stanow Rzeczypospolitey immediate po ratyfikacyi niedawlocznego, na ktorym y Sam Traktat ma być confirmowany, y konstytu- cye ad solidandam securitatem et tranquillitatem internam potrzebne sine omni mora postanowione beda. ~ Consequenter obawiam się, aby wydanie tej expedycyi tempore arcto non excludatur. - Z tym wszystkim jednak, utcumque res succedent, porozumiawszy orychnie inclinationem y zniosty się z Was. Xc^oey M^oci, aby ta Expedycya subsequi mogła starać się o to pewnie bede. - Co natenexas wyraziszy zostaje indesinenti cultu et affectu. ~ " ~

P. S. Dziękuję unizenie Waszey Xc^oey M^oci za expresyę Laski J^oego ktorych u Mnie infinita aestimatio. - A jako pewny jestem, iż te vota życziwe Waszey Xc^oey M^oci mogą sciagnac na Oboje Was amplitudinem blagostawienstwa desuper, tak y o Mojej ad obsequia caley Przeswiectney Prowincyi et in particulari Same- mu Waszey Xc^oey M^oci ochocie prawdziwey wazpic żadna miara, nie trzeba. - Z Jm^o Panem Exesnikiem Koronnym M^o Panem już contuli w tej materyi, y daley Jm^o Panem xnosić się hac in parte bede. - Respektom zas Subjecti
na poselst

na Poselstwo przy Instrukcyi ut satisfiat Intentioni Waszey Kcey Mosci, Desi: ^{53.}
derium Onegoż Jego Król. Mui S. M. M. suo tempore doniesc nieomieszkam. —

74.) Invitatoriae Iego Królewskiej Mosci na S e y m Extra-
Ordynaryyny F r a k t a t o w y Warszawski. —

Kopia Listu Jego Kr. Mui do Jmci Pana Marszałka Nadwornego Koronnego z Warsza-
wy d. 4. gbris 1716. — Wielmożny uprzeymie Nam miły! Kiedy za Laskas y po-
mocas Boscas, przy usilnym Staraniu Naszym y Wielebnego w Bogu, także Wielmo-
żnych y Urodzonych Plenipotencyaryuszow Naszych y Kommissarzyow utriusque
gentis Stanow y Woysk Rzeczypospolitey Skonfederowanych, Traktat pożądaney
restabiliendae pacis internae w Fey Ocyerznie już ultimam expectat manum;
po którego ratyfikacyi natychmiast pro firmanda securitate Majestatu Naszego
y caley Rzeczypospolitey Authoritate Seymu, negotium pacis ad instar Konfede-
racyi Golemskiej w Seym rezolwowaney ma być zakonczony: donosząc tedy
Uprzeymosci Waszey tam laetum nuntium żądamy, abys ad conferenda consilia
z Nam y przytomnym tu Senatem in his, quae tanto operi gloriose determi-
nando być się pokaza necessary, stawic się tu do Nas jako nayprzedzey Osoba
Swojas raczył. — Tym samym probaturns, jako Mu jest cordi Staranie de bono
publico. — My zaś na Skutek Fey Intimacyi Naszey exekując dobrego naterenas
Uprzeymosci Waszey od Pana Boga życzemy zdrowia. — Dan w Warszawie dnia
14. Mies. Listop. Roku Pańs. MDCCLXVI. Panowania Naszego XX. Roku. —

75.) Copie Du Reponse de Grand Chancelier à la Lettre de S. E. Mgr
le Chevalier Delfins. — à Varsovie le 2. gbris 1716. —

Les expressions obligeantes de la Lettre que Votre Excellence m' a fait l'honneur
de m' écrire en sortant de ce Royaume ne sont qu' une suite de bonté, qu' Elle me
temoigna à son arrivée en cette Cour, et dont Elle m' a toujours comblé par après.
Plût à Dieu, que Vo. Ex. eut sujet de se louer de l' accueil qu' Elle dit lui avoir
été fait par Mesdames Ma belle Mere et mon Epouse à l' occasion de son passage
par Ekischine: puisqu' Elles auroyent au moins dans cette conjoncture réparé en
partie ce que j' ai manqué ici envers la digne Personne. — Mais comme je suis trop
prevenu de sa bonté pour moi et pour tout ce qui m' appartient, j' ai lieu de croire
qu' une honête exageration ait beaucoup de part dans les louanges que Votre Exclce
veut bien leur donner, aussi bien que dans les termes trop genereux dont Elle se
sert pour temoigner son agrement. — Je suis fort impatient de voir bientôt appai-
sés entierement les troubles de ce Pays; que, Dieu merci semblent arriver à leur
fin: puisque la Paix ayant été dernièrement conclue et signée, on doit dans peu
des jours convoquer une Diète pour l' approuver: car ensuite j' aurai le loisir
de prend

54.
— de prendre mes mesures pour l'accomplissement du vœu, que j'ai fait de visiter la Sanctuaire de Lorette; et en même tems j'auray la satisfaction d'embrasser Votre Excellence à l'occasion de mon passage par Venise. — Cependant je supplie Votre Exclce d'être persuadée du respectueux attachement avec lequel je suis etc. ~

76.) Kopia Listu Jmćpana Kanclerza Wielkiego Koronnego, do Królewicza Jegomości I a k ó b a. ~

Kiedy się tu przy Lasce Bożej publicznie trudności zabierają, ad malatiam, z powinnością Waszej Królewickiej Młoci odzywając się Submissyas Moja, prywatny Jego przypominam Interes. — Jmćp. Podskarbi W. Kor. Młpan, konformując się do postanowienia Complacitationis o Starostwo Puckie, gotow jest juxta obloquentiam onyże we wszystkim W. K. Młi satisfacere. — Więc że do tego requiritur Plenipotent sufficienter opatrzoney Diplomatus W. K. Mł. na kwit y inne Instrumenta do Sądow Jego Królewickiej Młci wtasnych Relacyjnych należące; abyś go tu W. K. Mł. quam primum przystać raczył, Jmćp. Podskarbi W. Kor. Młpan uprasza y to negotium z W. K. Mł. finaliter uspokoić zycy Sobie. — Więcey w tej materji Exhibitor praesentium ustnie deferet W. K. Mł.: a za z weneracyas zwykta, pisze się etc. ~

77.) Copia Literarum S. R. M. ad Principem Venetiarum. ~

Incredibili cum voluptate percepimus tum ex Literis Serenitatis Vestrae tum ex ore Generosi ac Grati Nobis Viri Marini de Marino Istius Reipublicae Secretarij, insignem Arcem ac Insulam Corcyram ab implacabili Christiani nominis hoste summo studio ac pertinacia oppugnatam, tandem Divino favente Numine fortunatisque sub Auspicijs Serenitatis Vestrae magna cum eorum hostium clade liberatam fuisse. — Quod quidem laetissimum nuntium universaeque Christianitati optatissimum, uti Nobis non obscurum Singularis Serenitatis Vestrae erga Nos benevolentiae praebet argumentum, ita ex corde gratulamur hanc Ei gloriam obvenisse, ut fortissimi Ejus Duces ac Copiae non Ipsi tantum Reipublicae sed toti Christiano Orbi praeclarum officium praestiterint. — Enixè interea precamur Deum Optimum Maximum, ut gloriosis armis Serenitatis Vestrae magis ac magis propitius adesse, Eidemque diuturnam incolumitatem felicissimosque Successus pro Summa Sua Clementia impertiri dignetur. Vars. 6. Ibris 1716.

78.) Kopia Listu Jkć Kr. Młci do Jmćci Lixdza Arcy-Biskupa = Lwowskiego z Warszawy dnia 10. Novembris 1716. Roku. —

Przewielebny w Bogu uprzejmie Nam miły! — Ponieważ Curia Romana osobliwym na to wydanym Instrumentem instilit u Nas, abyśmy ad executionem Dekretu między Najiśniejszym Królewiczem Jmćcia, Konstantynem y Matronka Jego in causa Matrimoniali ferowanego skutecznie z Naszey strony dopomogli; przeto Interes ten ~ uprzej

Uprzeżności Waszej omni meliori modo rekommendujac usilnie ządamy, abyś = 55.
pro justitia et Sanctae Sedis Apostolicae Mandati Reverentia z władzy Jurysdykcyi
Swojej Duchowney latam hac in parte sententiam do skutku nieodwołecznie przy-
prowadzić nieomieszkat. - Co singularius Up' Wey zaleciwszy, Onemu Dobrego zycz. etc.

79.) Kopia Listu Jmćpana Kanclerza Ss. Koron^o do Jmćp. Czernego Ka-
sztelana Oświecimskiego. z Warszawy d. 11. gbris 1716. Roku. -

Zyceliwego affektu Wmćpana ku Domowi Naszemu Listowna ekspresya pomnaza
we Mnie ochotę ad retaliandum w kazdey podajacey się okazyi: ale tego zamilceć
niemożę, iż ten zachodzący któryś Mł Wmćpan insinnował interes daje okazyę
stusznego żalu Nam wszystkim ex colligatione do siebie należącym. - Boć przecie
jeżeli Jmćpan Starosta Parnawski miał pretensyę do Jmćp. Burgrabiego Krakowskiego
y Samey Jmćci Mćpanstwa, mógł jey dochodzić ordinaria juris via bez expulsyi,
ile mając prae oculis niedawną Konstytucyę de restitutione possessionis, czego się
zawsze spodziewać w każdym sądzie należy. - Nimby to tedy przyszło ad strepitum
prawa, upraszam Wmćpana nietylko pro Justitia lez et per aestimationem Domu
Naszego y z Nim przyjacini Skolligowanej, żebyś Wmćpan ante omnia skutecznie
wyperswadować raczył reinductionem. - Upewnić zaś mogę, iż wszyscy do siebie na-
leżący nieomieszkaty convenire Jmćp. Burgrabiego y Samey Jmćci Mćpanstwa, aby
pretensyę niestusznę, in quantum takie są, ustąpiwszy, z Jmćpanem Starosta Par-
nawskim omni meliori modo uspokoił się. - Przyznawam Jmćpanu Starosie Par-
nawskiemu omnes qualitates, mając je sobie rekommendowane y od Jmć Xiędra Biskpa
Poznańskiego Mćpana, y radobym widział Jmćci Gratijs Principis Decoratum, y pew-
niebym nieodmówił promocyi: lecz osądzisz y Sam Wmćpan, że nienależało Jmćci
tam abrupte z Jmćp. Burgrabia postępować, a przez to należących do Jmćpana Bur-
grabiego od siebie odrażać! - Czekać tedy będę pomysłniejszey hac in parte od Wm-
ćpana informacji, zostając na zawsze debito cum respectu etc. ~ ~ ~

80.) Kopia Listu Jęgo Król. Mći do Wielmożnego Wojewody Inowrocław-
skiego Generata Wielkopolskiego. z Warszawy d. 12. gbris 1716. Roku.

Wielmożny Uprzeżmie Nam miły! - o krzywdę Urodzoney Strabiney Stratmanowey -
względem wiolencyj przez Urodzonego Bielickiego poczynionych, jaki tu Nam podał Uro-
dzoney Rezydent Najjaśniejszego Cesarza Jmćci Chrześcijańskiego Brata y Sasiada Naszego
memoryat, zrozumiesz Uprzeżność Wasza ex adjunctis. - Chcąc tedy zachować invio-
labiliter podług stusności Jura Vicinitatis, usilnie ządamy po Uprzeżności Waszey
abyś w tę sprawę serio weyrzał; y jeżeli tak się rzecz ma jako w tym exprimitur
Memoriale, zalecamy, aby Uprzeżność Wasza totum negotium zupełnie uspokoić
roska

56. = roszakat. - Sin secus, a zachodzilyby tam jakie okolicznosci dalszey informacyi Naszey potrzebujace, czekać ich do Uporzeczności Naszey będziemy, y abys ich incunctanter do Nas przysyłał żądamy. Dobrego interim Up. W. życzymy zdrowia. -

81.) Paszport na przeprowadzenie 300. Beczek Wina z Węgier dla Cara Jmci przez Polskę do Moskwy. z Warszawy. 20. Gbriis 1716. r. August 88tory etc. - Wszem w obec y każdemu z osobna komu o tym wiedzieć należy, wszelkiego Dostojenstwa y Stannu ludziom Obywatelom Państw Naszych Kor. y W. Kstwa Lit. przy ofiarowaniu Łaski Naszey Królewskiej do wiadomości podajemy. - Jz na własną potrzebę, Najiasnieyszego Cara Jmci Brata y Kolligata Naszego, Wina beczek trzysta przez pomienione Państwa Nasze z Węgier do granic Państw Jego Carskiego Kstwa prowadzone będą. - Przeto, aby przerzeczone Wina z przystawami, ludzmi, furmanami, wozami, y koniami, wszędzie po drogach, goscinicach, tawach, mytach Naszych y Rzeczypospolitey, bez wszelkiej aggrawacyi y exakcyi wolne miato przeyscie pilno zalecamy y roszakujemy, inaczey nieczyniac dla Łaski Naszey.

82.) Copia Literarum Jmci et Exclmi D. Supremi Pni Cancellarij ad Magistratum Gedanensem. Varsav. d. 20. Gbr. 1716. Datarum. -

Literas Praenobilium et Spectabilium Dominationum Vestrarum d. 10. praesentis exaratas recepi: juxta quarum contenta, negotijs ad Exercitum Sacrae Regiae Majsttis Domini Mei Clementissimi et Aulam Berolinensem sese referentibus omnem impendere curam ad Satisfactionem Praenobilium Dominationum Vestrarum non intermitam. - Paragraphus articuli Religionis in Fractu moderno appositus, Civitati Praenobilium et Spectabilium Dntorum Vrrum minime praedjudiciosus inveniatur, si anteriora Decreta, Rescripta, monitaque Mea privata bene recogitentur ac trutinentur, quorum Desperatus successus sicut partem laesam ad quaerenda remedia extraordinaria, nil proficientibus ordinarijs coegit, ita postquam satisfactioni et reparationi illatarum injuriarum a Praenobilibus et Spectabilibus Dominationibus Vestris studebitur, minime dubito quin negotium interveniens pacifico et convenienti pro utraque parte modo componatur. - Ad quem finem officia et studia Mea interponere non negligam. - Interea cum solita propensione marces etc. ~ " ~ " ~ " ~

83.) Copia Literarum Jmci et Exclmi Dni Supremi Pni Cancellarij ad Comitem Ferdinandu Henckel Dnum in Bytom Silesiae. - Varsav. f. Gbriis 1716. A^e Denuntiaturum est Aulae Sacrae Reg. Majstis D. M. Clm^{ti}, Infidelem Aaronem Incolam Oppidi Bendzinensis, post plurimas notabiles a varijs personis contractas summas, receptam in suas manus capitalem Judeorum quae publico Fisco Regni attinebat Contributionem, retentumque contingens quod juxta placitum universale Palatinatus Cracoviensis ex possessione sua Bendzinij habitis importare debuerat, una cum uxore liberis ac tota-

supelle

suppeltili in Silesiam ad Civitatem Pytomiensem profugisse ibidemque morari. ^{57.}
Pro exigentia igitur muneris Mei, eo qui par est Germaniae Ditioni Vestrae praemisso
cultu, Eandem ex mandato Sacrae Regiae Majestatis Dni M. Cmi obrixe peto:
quatenus vigore Compactatorum inter utraque Regna intercedentium, memorato Au-
rori, causa praestandae per Eum dictis praetensionibus Satisfactionis, reditum ad
propria serio injungere, vel si contumax extiterit Ipsum in persona requirentibus
injuriatis extradere velle dignetur. — Non Dubia hanc justitiae administrationem
promptitudine simili, occurrentibus vicissim occasionibus in Regno Poloniae pensa-
dam sibi fore. — Maneo interim cum debita propensione. ~ " ~ . ~

84.) Responsum ex Cancellaria Sacrae Regiae Majestatis ad Memo-
riale porrectum a Magnifico de Löhoffel de Lövensprung, Ab-
legato Extra - O r d i n a r i o Serenissimi Regis in
Prussia. Datum Varsaviae d. 23. Decembris 1716. Anno. —

Tanto semper studio coluit Sacra Regia Majestas necessitudinem quae sibi cum Sere-
nissimo Rege in Prussia intercedit, tantoque in pretio habuit officia Principis non
sanguine et amicitia tantum sed arcto etiam foedere sibi conjuncti, ut quidquid Eius
nomine postulari cognovit ac per Leges Regni concedere licuit, Summa Ipsi volun-
tate detulerit. — Idem prorsus nunc est Sacrae Regiae Majestatis animus in causa
Dissidentium a Catholica Religione: quorum Privilegia Constitutionibus Regni Ipsius
indulta Sacra Regia Majestas eo libentius et alacrius tuebitur, quo gratius id Sere-
nissimo Regi futurum est. — Porro Tractatus Varsaviensis scopus is potissimus
fuit, ut publicis Legibus quae temporum aut hominum vitio infirmatae fuerant
atque perfractae sua vis et Authoritas restitueretur; inter quas visum est eas esse
removendas, quae pacem et securitatem Dissidentibus praestant certosque fines simul
praescribunt quos Illi transire prohibentur. — Harum Legum instaurationem uti et
aliarum quae ad rectam Reipublicae rationem avertendaque praeterita incommoda
pertinere dignoscebantur, neque vetare debuit Sacra Regia Majestas cui antiquissi-
mum est communis felicitatis studium, neque putat Serenissimum Regem in Prussia
cum multarum virtutum tum maxime aequitatis laude florentem id a se deside-
rasse. — Si quam vero injuriam Dissidentibus inferri et contra Legum praescriptum
molestiam extiteri aut parari Sacra Regia Majestas cognoverit, eam summa ope
propulsandam ab Ipsis curabit; quippe quae sua cuique commoda integra manere
vult, nihilque habet optatius quam Regia sua Authoritate cunctorum hominum
sibi subditorum utilitati prospicere, ac praesertim eorum quos Serenissimus Rex
in Prussia tutos et illesos esse peroptat. — Ad proprium S. A. M. D. M. Cmi Mandatum. —

58. — 113. Takie Respons poszedł ex Cancellaria Cubiculari Sacrae Regiae Majestatis
et sub Sigillo Cubiculari ad Memoriale porrectum a Generoso de Gessen Resi-
dente Serenissimi Regis Danicae. — Varsaviae die 23. Decembris 1716. Anno.

85.) Copie du Memoire de Monsr. le Comte Farto Kuchmistrz Koron²
au Roy. — à Varsovie le X. Xbris 1716. l' Année. —

Le Comte Farto Kuchmistrz de la Couronne represente tres-humblement à votre
Majesté; que la Terre de Stoszakowice, avec ses appartenances et dependances qui
sont le domaine particulier de la Dame Catherine Opaliniska Epouse de Seigneur
Stanislas Leszczyński et entierement separé de biens de son Mari, se trouve sans
aucun proprietaire, qui ait droit d'en jouir attendu l'absence et l'eloignement
de la dite Dame: et que suivant les loix etablies dans le Royaume, dans quelque
situation et quelque engagement où se trouvent les biens de son Mari, ceux de la
Femme demeurent toujours libres sans estre sujets à aucun engagement ni pou-
voir souffrir aucune alienation; et lorsque la Femme ne se trouve pas à l'etat
de lesposseder, ils doivent estre remis suivant les memes Loix à celui de ses plus
proches parents qui se trouvent en etat d'en jouir. — Ce qui oblige le Comte
Farto dans cette qualite du plus proche Parent de la dite Dame Catherine Opa-
liniska de recourir à la Clemence et à la justice de votre Majesté, pour la supplier
tres-humblement de le mettre par son Authorité Royale en etat de jouir de droit
qu'il a sur la dite Terre de Stoszakowice; ordonnant pour cet effet à ceux qui
peuvent avoir jusqu'à present occupe de cette Terre de la ceder au Comte Farto,
et defendant à toutes personnes de Le troubler ni inquieter dans la libre paisi-
ble et entiere possession, qui lui en est legitimement et egalemeut acquise par les
droits de sa naissance suivant les Loix du Royaume. — Et le Comte Farto con-
tinuera ses vœux et ses prieres à Dieu pour la santé et la prosperité de Vo. Mjté.

86.) P r o M e m o r i a. —

Siquidem Ill^limus et Excl^lmus D^{ns} Comes de Virmont Generalis Infanteriae
et Legatus Extraordinarius Augustissimae Caesareae Regiaeque Majestatis Ca-
tholicae voluit, ut Expostulatio Statuum Confoederatorum Reipublicae et Ma-
gni Ducatus Lithuaniae per Celsissimum Principem Wisniowiecki Palatinum
Cracoviensem, et Illustriissimos D^{nos} Skurzewski Mareschalcum Confoederationis
Palatinatum Majoris Poloniae Generalem Majorem Exercituum Regni, et Ko-
towicz Venatorem Supremum Magni Ducatus Lithuaniae Capitaneum Grodne-
nsem, oratenus facta, Eidem in scripto ratione infra oppositorum exponatur;
id circo cum omni respectu suae Excl^ltie Supranominati id faciunt pro Memoria: —

- Primo. - a Provincia Polona Ordinis Praedicatorum aliqui Conventus avulsi sunt in Silesia, sine ullo respectu Privilegiorum et possessionis quingentorum annorum id est ab origine foundationum. ~ " - Secundo. - Provinciales Patrum Franciscanorum Reformatorum et Conventualium impediuntur in visitatione suorum paucorum Monasteriorum in Silesia quae ab origine foundationum possident. ~ " - Tertio, Conventus Monialium Cisterciensium in Civitate Frebrica fundatus ab Henrico Barbato Principe Poloniae et Sancta Hedvige Uxore Ejus, habebat semper Abbatissas seu Superiores Monialium natione Polonas itidem ab origine foundationis, et singulariter per ultimum centennium sine ulla interruptione fuerant Abbatissae Poloniae; quae post persecutionem Lutheranam plus quam pro centum millibus Imperialium varia bona partim redemerunt partim emerunt, Ecclesias a Lutheranis vindicarunt et aliquot novas erexerunt, et recentex magno sumptu magnificentissimi Monasterium extruxerunt. - Nunc autem Anno Domini 1705., cum moribus antiquis actu fuisset electa Polona in Abbatissam, non tantum publicatio Electionis Ejus prohibita est verum etiam ex nomine Augustissimae Majestatis piæ memoriae ad novam Electionem Abbatissae natione Germanae, carceribus et varijs generibus mortificationum per aliquot menses cogebantur, et cum summo Dishonore Nationis tam diu male tractabantur, quousque postpositis non solum Stirpe et Origine Nobilissimis sed etiam aetate et meritis dignissimis de Gente Polona Virgibus, non assumpsissent in Abbatissam Germanam Filiam Cantoris Glogoviensis: et ut eradicentur Polonae Virgines ex hoc Monasterio, non admittuntur ad Religionem nisi cum assensu Suae Caesareae Regiaeque Majestatis Catholicae; quales assensus summa cum difficultate proveniunt adeo ut Illustris Helena Kolerynska antiquissimi Stemmatis et magnae probitatis Virgo ante decem annos ad Religionem ibidem suscepta, probatione Conventuali expedita, habitum hucusque obtinere non possit: et interim licet si minima Conditionis, dummodo Germanae sint suscipiuntur sine omni delectu. ~

- Deferunt itaque Supranominati Celsissimus Princeps Palatinus Cracoviensis atque coeteri Cordolium Reipublicae, quod his novitatibus diminuitur Confidentia antiqua et vicinitatis Jura, quod absit, aliquid inde Odium nationis monstratur. Insinuant plus adhuc: quod scilicet hoc factum est illo tempore quando Polonia bellis externis et Civilibus implicata, solatia non afflictiones habere debebat, id est Anno 1705. 1706. 1707. 1708. - Petunt itque ex nomine Statuum Confoederatorum ut omnia pristino statui restituantur: 1º) Ut Moniales Polona semper in Abbatissas eligantur. - 2º) Ut Virgines Polonae admittantur et recipiantur ad Monasterium Frebricense et ad habitum Religiosum sine ulla difficultate et recursum ad =

Antlau

60. — Aulae Suae Augustissimae Majestatis. — 3°) Ut Dominicanorum Con-
ventus in Silesia existentes qui circa annum 1708. sunt avulsi, restituantur Pro-
vinciae Poloniae Eiusdem Religionis. — 4°) Ut Patribus Provincialibus Patrum Fran-
ciscanorum Reformatorum et Conventualium non impediatur Visitatio Conventuum
qui ad Illos pertinent et pertinebant: quodque summum est, ut omnia moribus
antiquis fiant. — Sperantque, quod Augustissima Majestas ex innata pie-
tate et justitia, addictissimam Sibi Republicam Poloniam favorabili Responso
et Gratia solari, ac eo magis ad vota Sua devincere dignabitur. —

87.) Basis et fundamentum Combinationis quoad Questionē
An? scilicet preparatio ad Tractatum Pacificationis.

1°) Certum est, quod etiam inter Inimicos speranda est amicitia. — 2°) Verum
est etiam, quod aliquando dentur nonnulli processus etiam inter Amicos. —
Quoad negotium praesens verum est, quod multa facta sint ab una et altera par-
te odio particulari aut Instigatione aliorum, quae maximam inimicitiam pro-
duxerunt. — Sed cum verum sit etiam quod una et altera pars experta sit nul-
lam ex inimicitia promanare sibi utilitatem: *I t a q u e.* —

Prudentiae jam cedere debet Inimicitia quae summū n̄ est assecuta finem. —
Faciamus igitur pacem inter Inimicos personales, et faciamus ex Illis amicos
personales quoad praeterita. — Imponamus finem potentiae et Insidijs ab utraque
parte quoad futurum, et relinquamus processum nunc inter amicos prout olim
Inimicos cursui ordinario Justitiae. — In hoc fundamento si conventum sit de que-
stione An? et quando? procedamus. — Faciamus selectionem materialium, quae
ad praesentem combinationem et quae ad cursum processus spectant. —

Porro duo media quibz potentiae et Insidijs obviari potest, sunt haec.

1°) Bonus Ordo in Exercitum Lithvanicum introducaturo ad normam Exercitus
Regni, ne illo utraque pars in praevjudicium unius alteriusve partis utatur. —

2°) Ut Illustrissimus Dominus Capitaneus Dobruiscensis etiam huc veniat
et extra omnem suspicionem amicabile Compositioni accedat. —

R e s p o n s u m.

Ad primum, Ambae Partes consentiunt. — Ad secundum, Adventus Illius Domini
Capitanei Dobruiscensis promissus est, et revera etiam huc sese contulisset,
ni aegritudine fuisset impeditus. — Selectio materialium quoad processum, dila-
ta est ad horam tertiam postmeridianam; quae facienda est per duos Deputa-
tos ab una et altera parte in praesentia Mediatorum ad ulteriorem appro-
bationem utriusque Partis. — Hora

Hora destinata, postquam convenerunt ab utraque parte Deputati in praesentia mediatoria, praecessit lectio punctorum praetensionum Illustrissimae Domus Sapiehae et requisitionis ab Illmo Duce M. D. Lit. factae: quibus lectis, selectio materiarum per auctoritatem mediatoriam, secundum solanum consensiente utraque parte accordatum, taliter est determinata. ~ " ~.

1º) Punctum non nisi Ceremonialia ab utraque parte in se continens cessat, et ad essentialia descensum est. ~ " ~. 2º) Debit fieri ulterior elucidatio ab utraque parte per authentica documenta: verum ad vitandas exinde irrationes mutuas visum est Auctoritati Mediatoriae et Missioni mandare: si tamen visum fuerit partibus ulterius ea esse prosequenda, ad Arbitrium partium reservat. ~ " ~. 3º) Similiter est determinatum: ast Officialis qui in Boeki citra mandatum Illmi Ducis Damna intulerit, respondeat. ~ " ~.

Ad 4º) Remittitur ad Judicium competens aut Compromissoriale, salva acceptatione partium, electione Commissariorum, Superarbitri, item determinatione temporis, et descriptione methodi secundum jura Lithuanica. ~ " ~. Ad 5º) Similiter. ~ " ~. Ad 6º) Quoad Labudow producantur documenta violentiae coram Mediatoribus. - sed quoad Dubinki remittitur Judicium ad Judicium competens scilicet Compromissoriale uti supra. ~ " ~.

Ad 7º) Producantur Cessiones et Privilegia vel in Originali vel per Extractum Metrices M. Du. Lit. coram Mediatoribus. ~ " ~. 8º) Etiam producat

Mem ^{ducatur} coram Illis assecuratio de qua mentio facta. ~ " ~. 9º) Similiter. ~ " ~. 10º) Securitas Amicorum ab utraque parte vicissim determinetur, et praescribatur in futurum regula et iter ad Amnestiam publicam. ~ " ~.

11º) Producantur ab utraque parte decreta et documenta coram Mediatoribus. ~ " ~. 12º) Coetera non amplificentur, sed finiantur potius bona Conventionione et mutuae Amicitiae observatione ac affectu. ~ " ~.

Quoad puncta praetensionis Illustrissimi Ducis Exercitus Magni Ducatus Lithvaniae, remonstratione Mediatorum, et in spem et vim bonae pacis declaratum est a parte Illissimi Ducis perpetua aboleri oblivione. ~ " ~.

Ad Majorem Dei gloriam. ~

Regestr Expedycy Kancellaryi Wielkiej Koronney Polskiej.

№	R o k 1716.	Stron
1.	Copie de la Lettre de Son Excellence Monseigneur le Grand Chancelier de la Couronne, à Son Excellence Monsgr le Feldmareschal Fleming. ~ " ~ " ~ " ~ " ~ " ~ " ~ "	1.
2.	Lettre de S. E. Msgr le Gr. Chancelier de la Couronne à Son Eminence le Cardinal Albani Protecteur de Pologne. ~ " ~ " ~ " ~ " ~ " ~ " ~ "	2.
3.	Nominatio ad Episcopatum Posnaniensem. ~ " ~ " ~ " ~ " ~ " ~ " ~ "	3.
4.	Ditt: ~ ad Episcopatum Livoniae. ~ " ~ " ~ " ~ " ~ " ~ " ~ "	3.
5.	Litterae Sacrae Regiae Mstis ad Illrimum Cardinalem Albani ~ " ~ " ~ " ~ " ~ " ~ " ~ "	4.
6.	Nominatio Regia ad Abbatiam Paradisiensem Rndi Petri Parto Episcopi Livoniae Nominati. ~ " ~ " ~ " ~ " ~ " ~ " ~ "	5.
7.	Ad Nuntium Regium a Rege. ~ " ~ " ~ " ~ " ~ " ~ " ~ "	5.
8.	Copia Literarum a Sacra Regia Majestate ad Eminentissimum Cardinalem Albani. ~ " ~ " ~ " ~ " ~ " ~ " ~ "	5.
9.	Litterae S. Reg. Majestatis ad Monachos Paradisienses. ~ " ~ " ~ " ~ " ~ " ~ " ~ "	6.
10.	Nominatio Regia ad Abbatiam Coprivnicensem Admodum Reverendi Joannis Skarbek Archi-Ep̄i Leopoliensis. ~ " ~ " ~ " ~ " ~ " ~ " ~ "	6.
11.	Copia Literarum S. R. Mstis ad Nuntium. ~ " ~ " ~ " ~ " ~ " ~ " ~ "	7.
12.	D: ~ Ditt: ~ D: ~ ad Monachos Coprivnicenses ~ " ~ " ~ " ~ " ~ " ~ " ~ "	7.
13.	Copie de la Lettre de Son Excellence Msgr le Grand Chancelier à Mr. l' Envoyé de Prusse. ~ " ~ " ~ " ~ " ~ " ~ " ~ "	7.
14.	Lettre de Monseigneur le Grand Chancelier à Msgr Flemming Feldmareschal de l' Armée de Saxe. ~ " ~ " ~ " ~ " ~ " ~ " ~ "	8.
15.	Respons na Instrukcyę Wielkopolską Urodzonym Poriniskiemu Staroście Babimoyskiemu y Janowi Zakrzewskiemu Pisarzowi Pyzdrowskiemu Postom, dany z Kancellaryi W. Kor. ~ " ~ " ~ " ~ " ~ " ~ " ~ "	8.
16.	Ldanie Jchmciow Panow Senatorow niektorych y Ministrow przytomnych in ordine do uspokojenia wnetrznego Rzeczypospolitey wyrazione w Poznaniu. ~ " ~ " ~ " ~ " ~ " ~ " ~ "	10.
17.	Litterae Passus Magnifico Michaeli Wisniowiecki Vratislavia ex Silesia in Poloniam redeunti. ~ " ~ " ~ " ~ " ~ " ~ " ~ "	12.
18.	Copia Literarum Passus redeunti ex Silesia Vratislavia in Poloniam Magnificae ex Wisniowiecka. ~ " ~ " ~ " ~ " ~ " ~ " ~ "	13.

№	Rok u 1716.	Stronic
19.	Kopia Listu Xięcia Jmci Dohorukiego Posta Moskiewskiego do Jmcp. Kancelerza H. Kor. — " — " — " —	13.
20.	Ditt: Listu JEGO Król. Mui do Cara Jmci pod pieczęcią Pokojowa, pisane go. — " — " — " —	13.
21.	Lettre de Sa Majesté au Feldmareschal Szeremettow. — " —	14.
22.	Kopia Responsu Feldmarszałka Szeremettowa do Jmciow Panow Senatorow y Ministrów — " — " —	15.
23.	Lettre de Sa Majesté à S. E. Mgr le Grand Chancelier de la Couronne. —	16.
24.	List JEGO Kr. Mui do Jmcp. Pocięja Kasztelana Wileńskiego Hetmana Wileńskiego H. Kstwa Litewskiego. — " —	17.
25.	Ditt: JEGO Król. Mui do Xięcia Jmci Prymasa. — " —	17.
26.	Id: - Xięcia Jmci Prymasa do Jmciow Panow Wojewodow Podols. y Czerniech.	18.
27.	Rescriptum S. R. Mti ad Magistratum Gedanensem. — " —	18.
28.	Literae Sacrae R. Majestatis ad Venerabilem Curiam. — " —	19.
29.	Id: - Id: - Id: - Id: - ad Venerabile Capitulum Ecclesiae Cathedralis Posnariensis. — " — " —	19.
30.	Kopia Listu Jmcp. Kancelerza H. K. do Kapituły Krakowskiej. — " —	20.
31.	Copie de la Lettre de S. E. Mgr le Grand Chancelier de la Couronne, à S. E. Mgr le Feldmareschal Fleming. — " — " —	20.
32.	Copie de la Lettre du Meme au Meme. — " — " —	21.
33.	Copie de la Lettre du Meme à Son Eminence le Cardinal Albani Protecteur de la Pologne. — " — " —	21.
34.	Lettre de S. E. Mgr le Grand Chancelier de la Couronne à Sa Majesté. —	21.
35.	Id: - du Meme à S. E. Mgr le Feldmareschal Fleming. — " —	22.
36.	Id: - du Meme à Sa Majesté. — " — " —	22.
37.	Id: - du Meme à Monsieur le Baron de Vesnich Resident à la Cour Imperiale. — " — " — " — " —	22.
38.	Id: de S. E. Mgr le Grand Chancelier de la Couronne à S. E. Mgr le Feldmareschal Fleming. — " — " —	22.
39.	Memoriale do Najjaśniejszego Cara Jmci przez Franciszka Dorniskiego Starostę Kopanickiego podane. — " — " —	23.
40.	Literae Ducis Venetiarum ad Illmum Supremum Regni Cancellarium. —	27.

№	Roku 1716: ~.	Stron
41.	Copia Literarum Ducis Venetiarum ad Serenissimum Regem Poloniae. ~ " -	27.
42.	2: - 2: - Serenissimi Regis ad Ducem Venetiarum. ~ " -	27.
43.	2: - 2: - Illustrissimi et Excelentissimi Domini Supremi Regni Cancellarij ad Ducem Venetiarum. ~ " -	28.
44.	Instrukcyja do Jego Królew. Mści od Stanow Skonfederowanych Rzeczypospolitej y woysk obojga Narodow dana Jchmępanom Jan. Fartowi Podstol. H. Kstwa Lit., Ada. Poririskiemu Star. Babimostkiemu, Joz. Sepiehy - Podskar. Nad. w. X. Lit.; od woysk zaś Koronnych Jan. Radeckiemu Choraz. Betzsk.; a od woysk w. X. Lit. Fryderykowi Sztiriskiemu Porucznikowi Lzaku Jw: Marszałka woysk Skonfeder. w. X. Lit.	28.
45.	Deklaracyja ex parte Najias. Króla Jmci w. Lizeiu Dohorukiemu Postowi Petromocnemu Jego Carskiego Wstwa. ~ " -	30.
46.	Responsum S. R. Mtiis Magnifico Libero Baroni de Martels Caesareae Majestatis Residenti. ~ " -	32.
47.	Kopia Listu Jmpana Kancelerzia H. K. do Potkownika Moskiewskiego w Toru niu stojacego aby statki wozica Lubel. wolno przepusit. ~ " -	32.
48.	Lettre de S. E. Mgr le Grand Chancelier à Mr. le General Bandys. ~ " -	32.
49.	2: - Du Meme à Sa Majesté. ~ " -	32.
50.	2: - Du Meme à Mr. de Filaine General-Major et Commandant des gardes du corp de Sa Majesté. ~ " -	33.
51.	2: - De S. E. Msgr le Gr. Chancelier à S. E. le Feldmares. Fleming. ~ " -	33.
52.	2: - Du Meme au Pere Salerno. ~ " -	33.
53.	List Kcia Jmci Podkanclerzego Litewskiego do Jw: Jmepana Kancelerzia w. Koronnego z Klewania. ~ " -	34.
54.	Respons Jmep. Kancelerzia H. K. na List Kcia Jmci Podkancl. Litwskiego. ~ " -	34.
55.	Lettre de Sa Majesté à S. E. Mr. le Grand Chancelier de la Cour. ~ " -	35.
56.	Nominatio Regia Rndmi Archi-Episcopi Leopoliensis ad Abbatiam Plo censem. ~ " -	35.
57.	Reprezentacyja Interesu Rzeczypospolitej Polskiej z Królem Jmci Brus- kim od Jchmępanow Ministrow Polskich, Kciu Jmci Postowi pet- nomocnemu Jego Carsk: Wstwa w piśmie podana. ~ " -	36.
58.	Kopia Memoryatu do Cara Jmci danego od Jmpana Durina Regenta Korony	-

№	R o k u 1716:	Stron
	Koronnego w Libawie	37.
59.	Ratio propter quam Generosi Wolskie Coniuges non valeant Decreto Tribu- nalis Regni in transferendo Jure suo super bonis Regalibus in per- sonam Magnificae Ducissae Radziwitowna Dehofowa satisfacere.	40.
60.	Copia Nominacionis Sacrae Regiae Majestatis ad Monachos Sbagrowecen- ses in Abbatem Venerabilis Laleski Coadjutoris Olivensis	40.
61.	D ^o - Nomin ^o is S. R. M. ad Nuntium Apostolicum in Abbatem Vblis Lelewski Coadjutoris Olivensis	41.
62.	Nominatio Regia in Episcopatum Camenecensem	41.
63.	Respons od Jęgo Królewsk. M ^{ci} na Instrukcyę, daną Postom Stanow Axe czypospolitey, woysk Koronnych y w. Ist. Lit. Skonfederowanych	42.
64.	Lettre de Sa Majesté au Prince Eugenie de Savoye	44.
65.	List Kanclerza W. Kor. do Jm ^o . Wojewody Podolskiego	45.
66.	D ^o - Regis Poloniae ad Sim Imperatorem	46.
67.	Nominatio ad Episcopatum Bacoviensem	47.
68.	Lettre de S. E. M. le Grand Chancelier de la Cour ^o à Mr. de Lölhoffel = Envoyé Extraordinaire de Sa Majesté le Roi de Prusse	47.
69.	List Xiecia Jm ^{ci} Prymasa do Króla Jm ^{ci}	48.
70.	D ^o - Jm ^o . Kanclerza W. Kor. do Jm ^o . Wojewody Podolskiego	49.
71.	Lettre de S. E. Msgr le Grand Chancelier à Mr. Vestnich	49.
72.	List Jęgo Król. M ^{ci} do Xiecia Jm ^{ci} Prymasa	49.
73.	D ^o - Jw Jm ^o . Kanclerza W. Kor. do Xiecia Jm ^{ci} Biskupa Warmińskiego	52.
74.	Invitatoriae Jęgo Królewskiej M ^{osci} na Seym Extraordynaryyny Trak- tacyjny Warszawski	53.
75.	Reponse du Grand Chancelier à la Lettre de S. E. Msgr le Chevalier = Delfino	53.
76.	List Jw. Jm ^o . Kanclerza W. Kor. do Królewicza Jm ^{ci} Jakóba	54.
77.	Literae S. Reg. M ^{stis} ad Principem Venetiarum	54.
78.	List Jęgo Król. M ^{ci} do Jm ^o . Arcy-Biskupa Lwowskiego	54.
79.	List Jm ^o . Kanclerza W. Kor. do Jm ^o . Czernego Kaszt. Oświęcimskiego	55.
80.	List Jęgo Kr. M ^{ci} do W. Wojewody Jnowroctawskiego Generata = Wielkopolskiego	55.

№	R o k u 1716.	Stron
81.	Paszport na przeprowadzenie 300. beczek wina z węgier dla Cara Jmci przez Polskę do Moskwy. — " — " — " —	56.
82.	Literae Illrmi et Exclmi Dni Supremi Regni Cancellarij ad Magistra tum Gedanensem. — " — " — " —	56.
83.	L ^o — Illrmi et Exclmi Dni Supremi Regni Cancellarij ad Comitem Fer- dinandum Henckel Dñum in Bytom Silesiae. — " —	56.
84.	Responsum ex Cancellaria Sacr. R. Mg ^{is} ad Memoriale porrectum a Ma- gnifico de Lölhoffel de Lövensprung Abligato Extraordinario = Serenissimi Regis in Prussia. — " — " —	57.
85.	Memoire de Mr. le Comte Tartu Kuchmistrz Koron. au Roy. — " —	58.
86.	Pro Memoria. — " — " — " —	
87.	Basis et fundamentum Combinationis quoad Quaestionem An ^o scilicet praeparatio ad Tractatum Pacificationis. — " —	60.

Wici

*Pracei pynowicis naperowepowamibus
u cypancennibus uenngecennibus uennibus
empianibus.*

Cerpennaps Kocunjemna p etoumunicu

1000

6.

6.

6.

6.

6.

6.

6.

6.

6.

6.

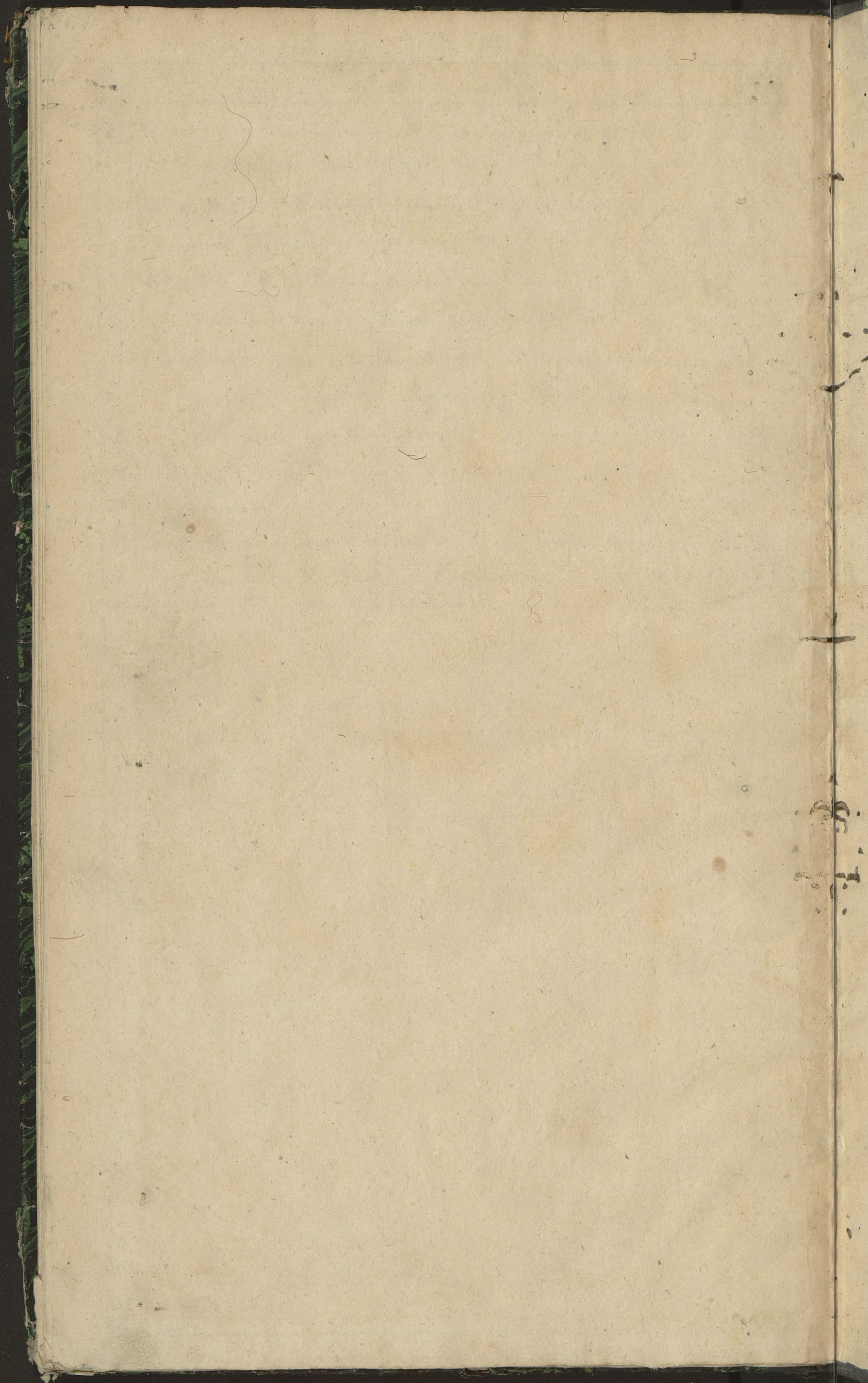
6.

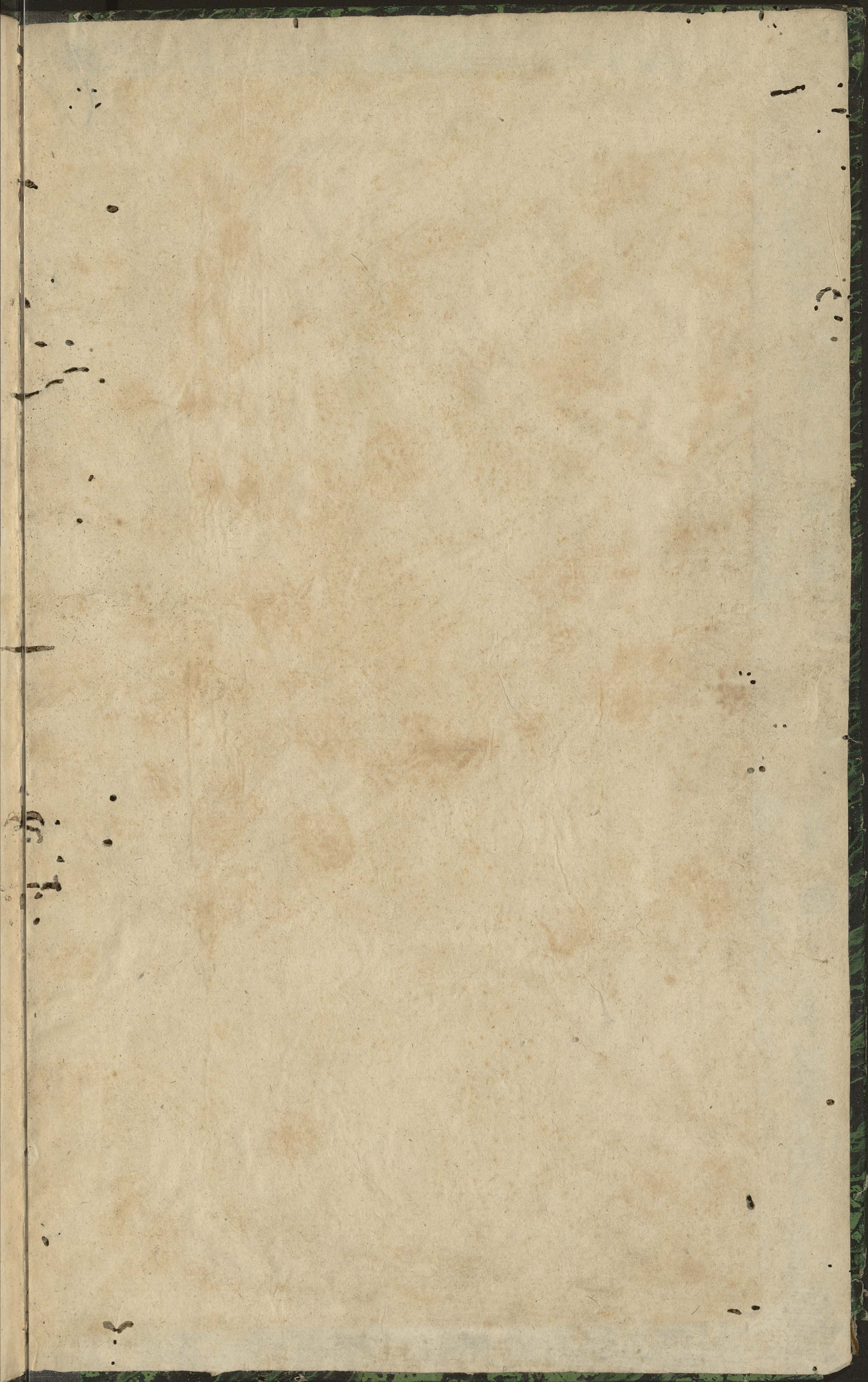
6.

6.

6.

6.

6